

ارزشیابی صلاحیت‌های حرفه‌ای (اصلاح)

مهارت‌آموزان ورودی ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

و مهارت‌آموزان باقیمانده از ورودی ۱۳۹۵

برخی موقعیت‌های پیشنهادی آزمون عملکردی

برای طراحی و پاسخ موردها و سناریوهای عملکردی

فهرست

۲	رشته آموزش ابتدایی.....
۸	رشته آموزگاری کودکان استثنایی
۱۴	آموزش متوسطه (رشته‌های دبیری به جز دبیری تربیت بدنی)
۲۰	رشته آموزش تربیت بدنی
۲۵	رشته مراقب سلامت
۳۲	رشته امور تربیتی
۳۹	رشته مشاوره

توجه مهم: تمام موارد مرتبط با مهارت آموزان ورودی ۱۳۹۶، عیناً برای مهارت آموزان ورودی ۱۳۹۵ نیز به کار خواهد رفت.

کلیه حقوق موقعیت‌های زیر متعلق به مرکز سنجش دانشگاه فرهنگیان بوده و هرگونه استفاده از موقعیت‌های این راهنما جهت امور تجاری، علمی، پژوهشی و غیره، منوط به اجازه کتبی از معاونت نظارت دانشگاه فرهنگیان است.

نقد موقعیت‌های تربیتی و تصمیم‌گیری در شرایط تعارض آمیز اخلاقی با توجه به ساحت‌های شش‌گانه

ملاک‌های ارزیابی:

۲. کاربرد اصول

۱. تحلیل موقعیت

۴. حل تعارض‌های اخلاقی

۳. نقد با توجه به ساحت‌های تربیتی

راهنمای سناریو در موقعیت ۱

در این سناریو، یک موقعیت تعارض آمیز اخلاقی/تربیتی (عمل فردی/سازمان آموزشی) که نیازمند تصمیم‌گیری و دفاع از تصمیم اتخاذ شده مبتنی بر تحلیل و درک موقعیت و رفع تعارض به وجود آمده است به مهارت‌آموز ارائه می‌گردد. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا با توجه به موقعیت پیش آمده به بررسی دقیق دلایل این کنش اخلاقی/تربیتی پرداخته و نقش فعال خود را به عنوان هدایت‌کننده جریان تربیت در موقعیت اخلاقی/تربیتی ایجاد شده به درستی توصیف کند. بر این اساس و در توصیف خود، مهارت‌آموز باید برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد.

۱- آیا مهارت‌آموز درباره چیستی و چگونگی اصول اخلاقی (حقوق و تکالیف) حاکم بر موقعیت تعارض آمیز پیش آمده، به شناخت وثیقی رسیده است؟ آیا مهارت‌آموز استدلال و تبیین مناسبی برای چرایی وجوه مختلف موقعیت تعارض آمیز پیش آمده از منظر اخلاق حرفه‌ای (حقوق و تکالیف) ارائه داده است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز توانسته است با کنار هم نهادن موقعیت‌های اخلاقی/تربیتی مختلف و با استفاده از تجربیات پیشین خود، نقاط اختلاف و اشتراک آن‌ها را از منظر ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) با موقعیت تعارض آمیز پیش آمده شناسایی و مقایسه کند؟ ۳- آیا مهارت‌آموز توانسته است دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در یک موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) تعارض آمیز را شناسایی کرده و آن را با استدلال‌های اخلاقی (توجیهات) مناسب، از منظر اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) و ساحت‌های شش‌گانه سند تحول تبیین کند؟ ۴- آیا مهارت‌آموز توانسته است نتایج و آثار هریک از ارزش‌های اخلاقی حرفه‌ای (حقوق و تکالیف) را در موقعیت تعارض آمیز پیش آمده بررسی و تشریح نماید؟ ۵- آیا مهارت‌آموز توانسته یکی از اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) موجود در موقعیت تعارض آمیز تربیتی را انتخاب کرده و برای انتخاب و تصمیم خود دلایل قابل قبولی ارائه دهد؟ ۶- پیشنهاد سازنده مهارت‌آموز برای بهبود یا کاهش موقعیت‌های تعارض آمیز تربیتی مشابه با موقعیت پیش آمده چیست؟ ۷- آیا مهارت‌آموز توانسته است در اتخاذ تصمیم جدید به ساحت‌های مختلف تربیتی توجه کافی داشته است؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای موقعیت تعارض آمیز اخلاقی پیش آمده را بر اساس اصول اخلاق حرفه‌ای و با توجه به ساحت‌های شش‌گانه تربیتی سند تحول مورد تحلیل و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی، پاسخ دهد. در این موقعیت بیش از خود تصمیم اتخاذ شده، استدلال، تحلیل و ارائه شواهد حایز اهمیت است.

موقعیت ۲ رشته آموزش ابتدایی

تحلیل روش یک معلم در فرایند تدریس و اصلاح بدفهمی حاصل از آن

ملاک‌های ارزیابی:

۱. رفع بدفهمی‌ها

۲. نقد و ارزیابی فرایند تدریس

۳. تأمل و بازطراحی

راهنمای سناریو در موقعیت ۲

در این موقعیت، سناریویی به مهارت‌آموزان داده می‌شود که در آن یک معلم دوره ابتدایی به تدریس یکی از دروس پایه‌های تحصیلی این دوره پرداخته است. سپس نمونه‌ای از پاسخ‌های دانش‌آموزان به سؤالات معلم (شفاهی یا کتبی) ارائه می‌شود. برخی از پاسخ‌ها حاوی بدفهمی است. (برای مثال، تدریس بخش نامه‌نگاری توسط یک معلم پایه سوم ارائه شده و سپس نوشته سه دانش‌آموز در قالب سه نامه کوتاه ارائه خواهد شد. به نحوی که در اولین نوشته تمام اصول رعایت شده باشد، در دومی درک اشتباه از مباحث مهم نوشتن نامه در ترکیب با دوزبانگی منجر به نوشتاری پراشکال شده است و در نوشته سوم اختلال یادگیری به مشکلات نوشتن تبدیل شده است). در این سناریو مراحل تدریس و ارزشیابی این معلم از دانش‌آموزان از ابتدای فرایند تا انتهای آن تشریح شده است. از مهارت‌آموز خواسته می‌شود تا به بررسی روش تدریس و شیوه ارزشیابی معلم و پاسخ‌های ارائه شده از طرف دانش‌آموزان پرداخته و بر اساس شاخص‌های زیر به نگارش استنباط خود از این فرایند بپردازند؛ همچنین نقاط قوت و ضعف کار تدریس و ارزشیابی معلم و سایر عوامل مؤثر در ایجاد بدفهمی را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد و پیشنهادهای اصلاحی خویش را در جهت بهبود روند اجرا شده در این سناریو و اصلاح بدفهمی ایجاد شده برای دانش‌آموزان ارائه دهد. ۱- دانش‌آموزان در چه مواردی دچار مشکل بدفهمی شده‌اند؟ ۲- ریشه ایجاد بدفهمی دانش‌آموزان در این سناریو چیست؟ با استدلال و شواهد منطقی قابل دفاع بیان شود. ۳- دلایل و شواهد مهارت‌آموزان در تشخیص یک موضوع درسی به عنوان بدفهمی چیست؟ ۴- آیا مهارت‌آموز توانسته است تا با شواهد عینی متقن تبیین روانشناختی صحیحی از موقعیت پیش آمده ارائه نماید؟ ۵- نقاط ضعف و قوت روش تدریس معلم و عوامل به وجود آورنده مشکل تدریس او در این سناریو چیست و معلم تا چه اندازه در ایجاد این بدفهمی نقش داشته است؟ ۶- مهارت‌آموزان با استدلال منطقی و نظریه‌ها و شواهد علمی و کاربردی اصول نظری و عملی آموزش رشته تخصصی خود بیان نمایند که بازخورد اصلاحی لازم (در روش تدریس معلم، در شیوه ارزشیابی معلم یا در مشکلات روانشناختی و اختلالات یادگیری دانش‌آموزان و ...) برای کاهش و یا رفع کامل بدفهمی ایجاد شده چیست؟ ۷- آیا دلایل و استدلال منطقی و قابل دفاع برای این که بازخورد اصلاحی ارائه شده توسط مهارت‌آموز به نتایج مطلوب خواهد انجامید؛ ارائه شده است؟ ۸- مهارت‌آموز بیان کند که اگر به جای این معلم بود، چه تغییراتی ایجاد می‌کرد تا روند تدریس موضوع درسی مورد نظر با کم‌ترین کج فهمی از طرف دانش‌آموزان و به شکل مناسب‌تر و حرفه‌ای‌تر اجرا شود؟

لازم به توضیح است مهارت‌آموز باید استدلال خود را در مورد موارد بالا نوشته و به صورت منطقی فرایند اجرا شده را نقد کند.

موقعیت ۳ رشته آموزش ابتدایی

طراحی یا ارزیابی بخشی از یک واحد یادگیری برای تدریس محتوای یک درس

ملاک‌های ارزیابی:

۱. انسجام و یکپارچگی

۲. تولید و خلق

۳. ارزیابی (فرایند و یادگیرنده)

راهنمای سناریو در موقعیت ۳

در سناریوی این موقعیت، بخشی از محتوای یکی از دروس در یکی از پایه‌های دوره ابتدایی به مهارت‌آموز ارائه شده و از وی خواسته می‌شود تا با توجه به محتوای ارائه‌شده یک واحد یادگیری برای تدریس طراحی کند (یا طراحی انجام‌شده را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد). در پایان طراحی واحد یادگیری از طرف مهارت‌آموز (و یا نقد و ارزیابی واحد یادگیری ارائه شده) از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا در واحد یادگیری (طراحی شده یا مورد نقد قرار گرفته) ساختار و عناصر لازم برای طراحی واحد یادگیری به شکل درست و منطقی در نظر گرفته شده است؟ ۲- آیا این واحد یادگیری (طراحی شده/ طراحی مورد نقد قرار گرفته) به گونه‌ای طراحی شده است که ارتباط میان ساختار و عناصر آن دارای انسجام و هماهنگی منطقی با یکدیگر باشد و منطق واحد یادگیری در هر یک از عناصر انعکاس یابد؟ ۳- آیا در این واحد یادگیری میان اهداف، فرصت‌های یادگیری، سازماندهی فرصت‌ها و تجربیات یادگیری و سایر عناصر، انسجام منطقی برقرار است؟ ۴- آیا در این واحد یادگیری نوآوری در خلق فرصت‌های یادگیری برای درونی شدن مهارت‌های دانش‌آموزان ارائه شده است؟ ۵- آیا در طراحی فرصت‌ها و تجربیات یادگیری این واحد یادگیری از تجربیات متنوع پیشین و مرتبط با ساخت شناختی دانش‌آموزان که می‌تواند در موقعیت‌های جدید درگیری‌های شناختی، رفتاری و انگیزشی را در دانش‌آموزان ایجاد کند؛ استفاده شده است؟ ۶- آیا در این واحد یادگیری مفاهیم و مهارت‌های اساسی واحد یادگیری شناسایی و ارتباط میان مفاهیم اساسی و خرده‌مفاهیم تبیین شده است؟ ۷- آیا در این واحد یادگیری شواهد و مثال‌های متنوعی ناظر به موقعیت‌های واقعی زندگی دانش‌آموزان با توجه به مفاهیم اساسی آن، انتخاب شده است؟ ۸- آیا در این واحد یادگیری از راهبردهای مختلف متناسب با تجربیات شخصی و سطح توانایی دانش‌آموزان (از قبیل حل مسئله، کاوشگری، بارش مغزی و ...) جهت تعمیق یادگیری آن‌ها در موقعیت یادگیری و به منظور دستیابی به نتایج متفاوت یادگیری استفاده شده است؟ ۹- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود واحد یادگیری طراحی شده خواهد شد؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای این واحد یادگیری را طراحی کند و یا واحد یادگیری طراحی شده را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

موقعیت ۴ رشته آموزش ابتدایی

طراحی یا نقد تکلیف ارزشیابی و ارائه بازخورد توصیفی با تأکید بر تلفیق ارزشیابی و یادگیری

ملاک‌های ارزیابی:

۱. جدول دوبعدی ۹۶، ابعاد رشد ۹۷

۲. تحلیل و تفسیر نتایج

۳. رسم نیمرخ ۹۶، عملکرد یادگیری ۹۷

راهنمای سناریو در موقعیت ۴

در سناریوی این موقعیت از مهارت آموز خواسته می‌شود تا یک تکلیف ارزشیابی به منظور ارزیابی توصیفی از یادگیری‌های دانش‌آموزان طراحی کند و یا یک طرح ارزشیابی را مورد تفسیر و نقد قرار دهد. در پایان طراحی تکلیف ارزشیابی (و یا نقد و ارزیابی تکلیف ارزشیابی طراحی شده) از مهارت آموز انتظار می‌رود تا برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا در طراحی تکلیف (طراحی شده/ طراحی مورد نقد واقع شده) به طور مناسبی در راستای پوشش محتوا و اهداف یادگیری به تحلیل موقعیت پیچیده و چالشی و درک روابط و استدلال‌های منطقی پرداخته شده است؟ ۲- آیا در این تکلیف ارزشیابی آزمون/ راهکارهای سنجش با توجه به ماهیت و سطوح اهداف/ محتوا به گونه‌ای از تنوع برخوردار است که تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان در آن لحاظ شود؟ ۳- آیا در این تکلیف ارزشیابی به طور نوآورانه و خلاقانه‌ای اصول ارزشیابی آموزشی (از قبیل قابل اجرا بودن، روشنی و وضوح، توانایی ارزیابی سطوح متفاوت عملکرد و توجه به ابعاد گوناگون رشد و...) را در تلفیق با آموزش برای ارزیابی یادگیری مورد انتظار به کار بسته است؟ ۴- آیا این تکلیف ارزشیابی، توانسته است تا با تحلیل و تفسیر نتایج، اطلاعات را با توجه به تنوع راهکارهای سنجش استفاده شده به صورت نظام‌مند سازماندهی نماید و شواهد کافی برای تصمیم‌گیری و ارزشیابی فراهم کند؟ ۵- آیا برای ترسیم نیمرخ یادگیری در این تکلیف ارزشیابی، از ملاک‌ها و سطوح عملکردی که به وضوح تمایز سطح عملکرد دانش‌آموزان را با لحاظ نمودن تفاوت‌های فردی آن‌ها نشان می‌دهد، استفاده شده است؟ ۶- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود تکلیف ارزشیابی طراحی شده خواهد شد؟

مهارت آموز باید به گونه‌ای این تکلیف ارزشیابی را طراحی و یا تکلیف ارزشیابی طراحی شده را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد عینی و علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

موقعیت ۵ رشته آموزش ابتدایی

تحلیل موقعیت چالشی مدیریت کلاس و تدریس با تأکید بر تدریس در کلاس چندپایه

ملاک‌های ارزیابی:

۱. شناخت موقعیت یادگیری

۲. طراحی و سازماندهی موقعیت یادگیری تماتیک

۳. مدیریت زمان

راهنمای سناریو در موقعیت ۵

در سناریوی این موقعیت یک چالش سازماندهی کلاس درس چندپایه ارائه می‌شود و از مهارت‌آموز خواسته می‌شود تا با استفاده از ظرفیت برنامه‌ریزی تلفیقی، شیوه‌های مختلف تدریس و گروه‌بندی و مدیریت زمان، برای سازماندهی کلاس خود تصمیم‌گیری کرده و آن را در طرح خود پیاده‌سازی نماید (و یا طرح موجود را از این منظر مورد نقد و ارزیابی قرار دهد). مهارت‌آموز باید ضمن برقراری ارتباط سازمان یافته و اثربخش بین عناصر مختلف در این کلاس، امکان تلفیق مفاهیم و مهارت‌ها و روش‌های تدریس بین حداقل دو حوزه موضوعی را در طراحی / ارزیابی خویش فراهم کرده و با گروه‌بندی مناسب دانش‌آموزان، استفاده از ظرفیت‌های موقعیت تربیتی و وضع مقررات و قوانین متناسب با شرایط کلاس، قادر به استفاده مؤثر از زمان تدریس (در یک کلاس چندپایه) برای رسیدن به اهداف تربیتی برای دانش‌آموزان همه پایه‌های کلاس باشد. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز از روش‌های فعال تدریس و ظرفیت‌های محلی برای آموزش مفاهیم و مهارت‌های برنامه درسی به گونه‌ای که منجر به توانایی دانش‌آموزان در درک عمیق مفاهیم و منجر به درونی شدن مهارت‌ها شود استفاده نموده است؟ ۲- با توجه تنوع پایه‌ها، استعداد و توانایی دانش‌آموزان در کلاس چندپایه، آیا مهارت‌آموز از تلفیقی از روش‌های تدریس و متناسب با امکانات موجود، به گونه‌ای استفاده کرده است که بتواند منجر به کاربرد آموخته‌های دانش‌آموزان در موقعیت‌های واقعی زندگی شود؟ ۳- آیا مهارت‌آموز توانسته با انتخاب تم متناسب با فعالیت‌های یادگیری، امکان سازماندهی و تلفیق مفاهیم و مهارت‌ها را در کلاس چندپایه فراهم سازد؟ ۴- آیا در ساماندهی کلاس چندپایه، مدیریت زمان کلاس با رعایت گروه‌بندی مناسب دانش‌آموزان، استفاده از ظرفیت‌های موقعیت تربیتی و وضع مقررات و قوانین متناسب با شرایط کلاس به درستی انجام شده است؟ ۵- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود سازماندهی این کلاس درس چندپایه خواهد شد؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای شیوه سازماندهی و تدریس کلاس درس چندپایه را طراحی و یا مورد نقد و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

موقعیت ۶ رشته آموزش ابتدایی

نقد و بررسی ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی کتب درسی ابتدایی و استانداردهای آن با تأکید بر

کتاب درسی جدید

ملاک‌های ارزیابی:

۳. سازماندهی مجدد محتوا

۲. نقد و ارزیابی

۱. روش‌های تحلیل

راهنمای سناریو در موقعیت ۶

در سناریوی این موقعیت، بخشی از محتوای یکی از کتب درسی در یکی از پایه‌های دوره ابتدایی به مهارت‌آموز ارائه می‌شود و از مهارت‌آموز خواسته می‌شود که ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی آن را مورد ارزیابی قرار دهد. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا به بررسی دقیق محتوای ارائه شده پرداخته و با توجه به ملاک‌های ذکر شده (ویژگی‌های ظاهری، انسجام ساختاری، رعایت اصول روانشناختی در سازماندهی و کمیت و کیفیت محتوا)، محتوای آموزشی را به جهت تبعیت از ملاک‌ها در دو بعد ظاهری و سازماندهی محتوا مورد ارزیابی قرار دهد و با استفاده از روش‌های کمی و کیفی به تحلیل مواد آموزشی پرداخته و برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد.

۱- آیا در محتوای ارائه شده به مهارت‌آموز، ارتباط و سازگاری لازم میان ساختار و عناصر برنامه درسی با مواد آموزشی برقرار است؟
۲- آیا مهارت‌آموز از روش‌های کمی و کیفی مناسب در تحلیل محتوای ارائه شده استفاده کرده است؟ ۳- آیا مهارت‌آموز رابطه روش‌های تحلیل محتوا را با نوع محتوا و ملاک‌های آن (ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی) در ابعاد کمی و کیفی تحلیل محتوا، مد نظر قرار داده است؟ ۴- آیا مهارت‌آموز در تحلیل محتوای ارائه شده، از ملاک‌های تحلیل محتوا و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی بر اساس جهت‌گیری‌های برنامه درسی آگاه است؟ آیا برای نقد ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی متن از آن‌ها استفاده کرده است؟ ۵- آیا مهارت‌آموز ویژگی‌های مورد تأکید برای تدریس موضوعات درسی در دوره ابتدایی را شناسایی نموده و در تحلیل محتوای انجام شده ضمن رعایت ویژگی‌های مشترک، نیازهای خاص موضوعات درسی دوره ابتدایی را با توجه به تنوع موقعیت‌های آموزشی در نظر گرفته است؟ ۶- آیا مهارت‌آموز دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در محتوای ارائه شده را از منظر ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی بیان کرده است؟ ۷- مهارت‌آموز انجام چه اصلاحات و تغییراتی در محتوای ارائه شده از نظر ملاک‌های مورد نظر (ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی) را جهت بهبود محتوا پیشنهاد می‌کند؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای محتوای ارائه شده را مورد تحلیل و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

نقد موقعیت‌های تربیتی و تصمیم‌گیری در شرایط تعارض آمیز اخلاقی با توجه به ساحت‌های شش‌گانه

ملاک‌های ارزیابی:

۲. کاربرد اصول

۱. تحلیل موقعیت

۴. حل تعارض‌های اخلاقی

۳. نقد با توجه به ساحت‌های تربیتی

راهنمای سناریو در موقعیت ۱

در این سناریو، یک موقعیت تعارض آمیز اخلاقی/تربیتی (عمل فردی/سازمان آموزشی) که نیازمند تصمیم‌گیری و دفاع از تصمیم اتخاذ شده مبتنی بر تحلیل و درک موقعیت و رفع تعارض به وجود آمده است به مهارت‌آموز ارائه می‌گردد. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا با توجه به موقعیت پیش آمده به بررسی دقیق دلایل این کنش اخلاقی/تربیتی پرداخته و نقش فعال خود را به عنوان هدایت‌کننده جریان تربیت در موقعیت اخلاقی/تربیتی ایجاد شده به درستی توصیف کند. بر این اساس و در توصیف خود، مهارت‌آموز باید برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز درباره چیستی و چگونگی اصول اخلاقی (حقوق و تکالیف) حاکم بر موقعیت تعارض آمیز پیش آمده، به شناخت و ثبوتی رسیده است؟ آیا مهارت‌آموز استدلال و تبیین مناسبی برای چرایی وجوه مختلف موقعیت تعارض آمیز پیش آمده، به شناخت و ثبوتی رسیده است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز توانسته است با کنار هم نهادن موقعیت‌های اخلاقی/تربیتی مختلف و با استفاده از تجربیات پیشین خود، نقاط اختلاف و اشتراک آن‌ها را از منظر ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) با موقعیت تعارض آمیز پیش آمده شناسایی و مقایسه کند؟ ۳- آیا مهارت‌آموز توانسته است دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در یک موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) تعارض آمیز را شناسایی کرده و آن را با استدلال‌های اخلاقی (توجیهات) مناسب، از منظر اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) و ساحت‌های شش‌گانه سند تحول تبیین کند؟ ۴- آیا مهارت‌آموز توانسته است نتایج و آثار هر یک از ارزش‌های اخلاقی حرفه‌ای (حقوق و تکالیف) را در موقعیت تعارض آمیز پیش آمده بررسی و تشریح نماید؟ ۵- آیا مهارت‌آموز توانسته یکی از اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) موجود در موقعیت تعارض آمیز تربیتی را انتخاب کرده و برای انتخاب و تصمیم خود دلایل قابل قبولی ارائه دهد؟ ۶- پیشنهاد سازنده مهارت‌آموز برای بهبود یا کاهش موقعیت‌های تعارض آمیز تربیتی مشابه با موقعیت پیش آمده چیست؟ ۷- آیا مهارت‌آموز توانسته است در اتخاذ تصمیم جدید به ساحت‌های مختلف تربیتی توجه کافی داشته است؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای موقعیت تعارض آمیز اخلاقی پیش آمده را بر اساس اصول اخلاق حرفه‌ای و با توجه به ساحت‌های شش‌گانه تربیتی سند تحول مورد تحلیل و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی، پاسخ دهد. در این موقعیت بیش از خود تصمیم اتخاذشده، استدلال، تحلیل و ارائه شواهد حایز اهمیت است.

موقعیت ۲ رشته آموزگاری کودکان استثنایی

طراحی یا ارزیابی فرصت‌ها، فعالیت‌ها و واحدهای یادگیری برای تدریس یک درس

ملاک‌های ارزیابی:

۱. انسجام و یکپارچگی

۲. تولید و خلق

۳. ارزیابی (بر اساس نیازهای ویژه)

راهنمای سناریو در موقعیت ۲

در سناریوی این موقعیت، بخشی از محتوای یکی از دروس به مهارت‌آموز ارائه شده و از وی خواسته می‌شود تا با توجه به محتوای ارائه شده یک واحد یادگیری برای تدریس طراحی کند (یا طراحی انجام شده را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد) در پایان طراحی واحد یادگیری از سوی مهارت‌آموز (و یا نقد و ارزیابی واحد یادگیری ارائه شده) از وی انتظار می‌رود تا برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا در واحد یادگیری (طراحی شده/ طراحی مورد نقد قرار گرفته) ساختار و عناصر لازم به شکل درست و منطقی در نظر گرفته شده است؟ ۲- آیا این واحد یادگیری (طراحی شده/ طراحی مورد نقد قرار گرفته) به گونه‌ای طراحی شده که ارتباط میان ساختار و عناصر آن دارای انسجام و هماهنگی منطقی با یکدیگر باشند و منطق واحد یادگیری در هر یک از عناصر انعکاس یابد؟ ۳- آیا در این واحد یادگیری میان اهداف، فرصت‌های یادگیری، سازماندهی فرصت‌ها و تجربیات یادگیری و سایر عناصر، انسجام منطقی برقرار است؟ ۴- آیا در این واحد یادگیری نوآوری در خلق فرصت‌های یادگیری برای درونی شدن مهارت‌های دانش‌آموزان ارائه شده است؟ ۵- آیا در طراحی فرصت‌ها و تجربیات یادگیری این واحد یادگیری از تجربیات متنوع پیشین و مرتبط با ساخت شناختی دانش‌آموزان که می‌تواند در موقعیت‌های جدید درگیری‌های شناختی، رفتاری و انگیزشی را در دانش‌آموزان ایجاد کند؛ استفاده شده است؟ ۶- آیا در این واحد یادگیری مفاهیم و مهارت‌های اساسی واحد یادگیری شناسایی و ارتباط میان مفاهیم اساسی و خرده مفاهیم تبیین شده است؟ ۷- آیا در این واحد یادگیری شواهد و مثال‌های متنوعی ناظر به موقعیت‌های واقعی زندگی دانش‌آموزان با توجه به مفاهیم اساسی آن، انتخاب شده است؟ ۸- آیا در این واحد یادگیری از راهبردهای مختلف متناسب با تجربیات شخصی و سطح توانایی دانش‌آموزان (از قبیل حل مسئله، کاوشگری، بارش مغزی و ...) جهت تعمیق یادگیری آن‌ها در موقعیت یادگیری و به منظور دستیابی به نتایج متفاوت یادگیری استفاده شده است؟ ۹- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود واحد یادگیری طراحی شده خواهد شد؟ مهارت‌آموز باید به گونه‌ای این واحد یادگیری را طراحی کند و یا واحد یادگیری طراحی شده را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

موقعیت ۳ رشته آموزگاری کودکان استثنایی

تهیه طرح ارزشیابی برای یک گروه خاص از دانش‌آموزان دارای نیازهای ویژه

ملاک‌های ارزیابی:

۱. ارتباط با هدف و محتوا و موقعیت یادگیری

۲. برخورداری از اصول طرح ارزشیابی

۳. تحلیل و تفسیر نتایج

راهنمای سناریو در موقعیت ۳

در سناریوی این موقعیت، با استفاده از اصول ارزشیابی آموزشی یک تکلیف یا طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مبتنی بر محتوای درسی متناسب با محتوا، اهداف و موقعیت یادگیری چالشی در یکی از پایه‌های تحصیلی ویژه کودکان استثنایی به مهارت‌آموز ارائه می‌شود. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا در طراحی تکلیف و ارزشیابی محتوا به طور مناسب در راستای پوشش محتوا و اهداف یادگیری، به تحلیل موقعیت و درک روابط و استدلال‌های منطقی متناسب با موقعیت یادگیری پرداخته شده است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز توانسته است یک تکلیف یا طرح ارزشیابی پیامد محور و نوآورانه متناسب با محتوا، اهداف و موقعیت یادگیری چالشی را ارائه دهد؟ ۳- آیا در طراحی طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مبتنی بر محتوای درسی، آزمون/راهکارها طراحی شده با توجه به ماهیت هدف/محتوا از تنوع برخوردار است و امکان پاسخ به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان را فراهم می‌کند؟ ۴- آیا مهارت‌آموز در طراحی طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مبتنی بر محتوای درسی، با اصول ارزشیابی آموزشی از قبیل قابل اجرا بودن، روشنی و وضوح، توانایی ارزیابی سطوح متفاوت عملکرد و توجه به ابعاد گوناگون رشد و... آشنایی دارد؟ ۵- آیا مهارت‌آموز در طراحی طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مبتنی بر محتوای درسی، به طور نوآورانه اصول ارزشیابی آموزشی را در تلفیق با آموزش برای ارزیابی یادگیری مورد انتظار به کار بسته است؟ ۶- آیا مهارت‌آموز در تحلیل و تفسیر نتایج توانسته است اطلاعات را به صورت نظام‌مند سازماندهی نماید و ارتباط بین داده‌های جمع‌آوری شده از راهکارهای مختلف سنجش را برای تصمیم‌گیری با یکدیگر تلفیق نماید؟ ۷- آیا مهارت‌آموز توانسته است با سازماندهی نظام‌مند اطلاعات با توجه به تنوع راهکارهای سنجش، شواهد کافی و مناسب برای تصمیم‌گیری فراهم کرده است؟ ۸- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود طراحی نمونه طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مبتنی بر محتوای درسی در این دوره تحصیلی با توجه به ویژگی‌های خاص این گروه از دانش‌آموزان خواهد شد؟ ۹- آیا مهارت‌آموز توانسته است ملاک‌ها و سطح عملکردی که به وضوح تمایز سطح عملکرد دانش‌آموزان این دوره تحصیلی را با لحاظ نمودن تفاوت‌های فردی نشان دهد ارائه نماید؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مبتنی بر محتوای درسی خاص این دوره تحصیلی را طراحی کند و یا مورد نقد و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد

موقعیت ۴ رشته آموزگاری کودکان استثنایی

نقد و ارزیابی مداخلات به‌هنگام مرتبط با کم‌توانی ذهنی برای خردسالان

ملاک‌های ارزیابی:

۱. شناسایی ویژگی‌ها و تفاوت‌ها

۲. تعیین مداخلات

۳. برنامه ریزی

۴. ارزیابی اثربخشی برنامه

راهنمای سناریو در موقعیت ۴

در این موقعیت، سناریو به گونه‌ای است که با تحلیل دقیق کودک با نیاز ویژه (کم‌توان ذهنی) و ارائه برنامه مداخله برای او و یا به نقد و ارزیابی برنامه طراحی‌شده با استفاده از تحلیل ویژگی‌های شناختی، روانی، اجتماعی، زبانی و حرکتی دانش‌آموز استثنایی پرداخته شود. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا با توجه به موقعیت پیش آمده به بررسی دقیق این موقعیت پرداخته و برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز توانسته است ویژگی‌های شناختی، روانی، اجتماعی، زبانی و حرکتی کودکان کم‌توان را به تفکیک شناسایی و تحلیل می‌کند؟ ۲- آیا مهارت‌آموز استدلال و تبیین مناسبی بر اساس شناخت ویژگی‌های شناختی، روانی، اجتماعی، زبانی و حرکتی کودکان کم‌توان ارائه داده و به طور مستند محدودیت‌های موجود آنان را تبیین کرده است؟ ۳- آیا مهارت‌آموز با شناخت کافی از اصول، مبانی، راهبردها و تفاوت‌های آموزش‌های تلفیقی و فراگیر، برای تصمیم‌گیری در خصوص شیوه آموزش متناسب با محدودیت کودک، راهکارهایی ارائه می‌کند و دلایل انتخاب راهکارها را به صورت منطقی و قابل دفاع تبیین کرده است؟ ۴- آیا مهارت‌آموز توانسته تا راهکارهای مداخله و تدریس ارائه شده را به نحو اثربخش برای کودکان و نوجوانان با نیازهای ویژه را در بافت اتاق درس عمومی طراحی و اجرا کند؟ ۵- آیا مهارت‌آموز توانسته است برای دانش‌آموز با توجه به ویژگی‌های خاص او، برنامه مداخله‌ای به‌هنگام متناسب با محدودیت‌ها و توانایی‌های این گروه از دانش‌آموزان با نیازهای ویژه ارائه کرده و برای انتخاب و تصمیم خود دلایل قابل قبولی ارائه دهد؟ ۶- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود برنامه مداخله‌ای در این دوره تحصیلی با توجه به ویژگی‌های خاص این گروه از دانش‌آموزان خواهد شد؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای به نقد و ارزیابی برنامه مداخله‌ای خاص این دوره تحصیلی بپردازد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

موقعیت ۵ رشته آموزگاری کودکان استثنایی

نقد و بررسی ویژگی‌های کتاب درسی کودکان با نیازهای ویژه از نظر نحوه سازماندهی مفاهیم اساسی در پایه‌های مختلف

ملاک‌های ارزیابی:

۱. روش‌های تحلیل

۲. نقد و ارزیابی

۳. سازماندهی مجدد محتوا (با توجه به نیازهای ویژه)

راهنمای سناریو در موقعیت ۵

در سناریوی این موقعیت، بخشی از محتوای یکی از کتب درسی به مهارت‌آموز ارائه می‌شود و از مهارت‌آموز خواسته می‌شود که ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی آن را مورد ارزیابی قرار دهد. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا به بررسی دقیق محتوای ارائه شده پرداخته و با توجه به ملاک‌های ذکر شده (ویژگی‌های ظاهری، انسجام ساختاری، رعایت اصول روانشناختی در سازماندهی و کمیت و کیفیت محتوا)، محتوای آموزشی را به جهت تبعیت از ملاک‌ها در دو بعد ظاهری و سازماندهی محتوا مورد ارزیابی قرار دهد و با استفاده از روش‌های کمی و کیفی به تحلیل مواد آموزشی پرداخته و برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا در محتوای ارائه شده به مهارت‌آموز، ارتباط و سازگاری لازم میان ساختار و عناصر برنامه درسی با مواد آموزشی برقرار است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز از روش‌های کمی و کیفی مناسب در تحلیل محتوای ارائه شده استفاده کرده است؟ ۳- آیا مهارت‌آموز رابطه روش‌های تحلیل محتوا را با نوع محتوا و ملاک‌های آن (ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی) در ابعاد کمی و کیفی تحلیل محتوا، مد نظر قرار داده است؟ ۴- آیا مهارت‌آموز در تحلیل محتوای ارائه شده، نشان می‌دهد از ملاک‌های تحلیل محتوا و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی بر اساس جهت‌گیری‌های برنامه درسی آگاه است؟ و آیا برای نقد ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی متن از آن‌ها استفاده کرده است؟ ۵- آیا مهارت‌آموز ویژگی‌های مورد تأکید برای تدریس موضوعات درسی خاص این رشته را شناسایی نموده و در تحلیل محتوای انجام شده ضمن رعایت ویژگی‌های مشترک، نیازهای خاص موضوعات درسی این رشته را با توجه به تنوع موقعیت‌های آموزشی در نظر گرفته است؟ ۶- آیا مهارت‌آموز دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در محتوای ارائه شده را از منظر ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی بیان کرده است؟ ۷- مهارت‌آموز انجام چه اصلاحات و تغییراتی در محتوای ارائه شده از نظر ملاک‌های مورد نظر (ویژگی‌های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی) را جهت بهبود محتوا پیشنهاد می‌کند؟ مهارت‌آموز باید به گونه‌ای محتوای ارائه شده را مورد تحلیل و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

موقعیت ۶ رشته آموزگاری کودکان استثنایی

آشنایی و کاربرست اصول و راهبردهای نظری و عملی آموزش در رشته تخصصی و رفع بدفهمی‌ها

ملاک‌های ارزیابی:

۱. شناسایی و رفع محدودیت‌ها و مشکلات یادگیری

۲. نقد و ارزیابی فرایند تدریس

۳. تأمل و بازطراحی

راهنمای سناریو در موقعیت ۶

در این موقعیت، سناریویی به مهارت‌آموزان داده می‌شود که در آن یک معلم کودکان استثنایی به تدریس یکی از دروس تخصصی در یکی از پایه‌های تحصیلی این کودکان پرداخته است. سپس نمونه‌ای از پاسخ‌های دانش‌آموزان به سؤالات معلم (شفاهی، کتبی و یا عملکردی) ارائه می‌شود، برخی از پاسخ‌ها حاوی بدفهمی است. در این سناریو مراحل تدریس و ارزشیابی این معلم از دانش‌آموزان از ابتدای فرایند تا انتهای آن تشریح شده است. از مهارت‌آموز خواسته می‌شود تا به بررسی روش تدریس و شیوه ارزشیابی معلم و پاسخ‌های ارائه شده از طرف دانش‌آموزان پرداخته و بر اساس شاخص‌های زیر به نگارش استنباط خود از این فرایند پرداخته و همچنین نقاط قوت و ضعف کار تدریس و ارزشیابی معلم و سایر عوامل مؤثر در ایجاد بدفهمی را مورد نقد و ارزیابی قرار داده و پیشنهادهای اصلاحی خویش را در جهت بهبود روند اجرا شده در این سناریو و اصلاح بدفهمی ایجاد شده برای دانش‌آموزان ارائه دهد. ۱- دانش‌آموزان در چه مواردی دچار مشکل بدفهمی شده‌اند؟ ۲- ریشه ایجاد بدفهمی دانش‌آموزان در این سناریو چیست؟ با استدلال و شواهد منطقی قابل دفاع بیان شود. ۳- دلایل و شواهد مهارت‌آموزان در تشخیص یک موضوع درسی به عنوان بدفهمی چیست؟ ۴- آیا مهارت‌آموز توانسته است تا با شواهد عینی متقن تبیین روانشناختی صحیحی از موقعیت پیش آمده ارائه نماید؟ ۵- نقاط ضعف و قوت روش تدریس معلم و عوامل به وجود آورنده مشکل تدریس او در این سناریو چیست و معلم تا چه اندازه در ایجاد این بدفهمی نقش داشته است؟ ۶- مهارت‌آموزان با استدلال منطقی و نظریه‌ها و شواهد علمی و کاربرست اصول نظری و عملی آموزش رشته تخصصی خود بیان نمایند که بازخورد اصلاحی لازم (در روش تدریس معلم، در شیوه ارزشیابی معلم یا در مشکلات روانشناختی و اختلالات یادگیری دانش‌آموزان و ...) برای کاهش و یا رفع کامل بدفهمی ایجاد شده چیست؟ ۷- آیا دلایل و استدلال منطقی و قابل دفاع برای این که بازخورد اصلاحی ارائه شده توسط مهارت‌آموز به نتایج مطلوب خواهد انجامید؛ ارائه شده است؟ ۸- مهارت‌آموز بیان کند که اگر به جای این معلم بود، چه تغییراتی ایجاد می‌کرد تا روند تدریس موضوع درسی مورد نظر با کم‌ترین کج فهمی از طرف دانش‌آموزان و به شکل مناسب‌تر و حرفه‌ای‌تر اجرا شود؟

مهارت‌آموز باید استدلال خود را در مورد موارد بالا نوشته و به صورت منطقی فرایند اجرا شده را نقد کند.

نقد موقعیت‌های تربیتی و تصمیم‌گیری در شرایط تعارض آمیز اخلاقی با توجه به ساحت‌های شش‌گانه

ملاک‌های ارزیابی:

۲. کاربرد اصول

۱. تحلیل موقعیت

۴. حل تعارض‌های اخلاقی

۳. نقد با توجه به ساحت‌های تربیتی

راهنمای سناریو در موقعیت ۱

در این سناریو، یک موقعیت تعارض آمیز اخلاقی/تربیتی (عمل فردی/سازمان آموزشی) که نیازمند تصمیم‌گیری و دفاع از تصمیم اتخاذ شده مبتنی بر تحلیل و درک موقعیت و رفع تعارض به وجود آمده است به مهارت‌آموز ارائه می‌گردد. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا با توجه به موقعیت پیش آمده به بررسی دقیق دلایل این کنش اخلاقی/تربیتی پرداخته و نقش فعال خود را به عنوان هدایت‌کننده جریان تربیت در موقعیت اخلاقی/تربیتی ایجاد شده به درستی توصیف کند. بر این اساس و در توصیف خود، مهارت‌آموز باید برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز درباره چیستی و چگونگی اصول اخلاقی (حقوق و تکالیف) حاکم بر موقعیت تعارض آمیز پیش آمده، به شناخت و ثبوتی رسیده است؟ آیا مهارت‌آموز استدلال و تبیین مناسبی برای چرایی وجوه مختلف موقعیت تعارض آمیز پیش آمده، به شناخت و ثبوتی رسیده است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز توانسته است با کنار هم نهادن موقعیت‌های اخلاقی/تربیتی مختلف و با استفاده از تجربیات پیشین خود، نقاط اختلاف و اشتراک آن‌ها را از منظر ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) با موقعیت تعارض آمیز پیش آمده شناسایی و مقایسه کند؟ ۳- آیا مهارت‌آموز توانسته است دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در یک موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) تعارض آمیز را شناسایی کرده و آن را با استدلال‌های اخلاقی (توجیهات) مناسب، از منظر اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) و ساحت‌های شش‌گانه سند تحول تبیین کند؟ ۴- آیا مهارت‌آموز توانسته است نتایج و آثار هر یک از ارزش‌های اخلاقی حرفه‌ای (حقوق و تکالیف) را در موقعیت تعارض آمیز پیش آمده بررسی و تشریح نماید؟ ۵- آیا مهارت‌آموز توانسته یکی از اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) موجود در موقعیت تعارض آمیز تربیتی را انتخاب کرده و برای انتخاب و تصمیم خود دلایل قابل قبولی ارائه دهد؟ ۶- پیشنهاد سازنده مهارت‌آموز برای بهبود یا کاهش موقعیت‌های تعارض آمیز تربیتی مشابه با موقعیت پیش آمده چیست؟ ۷- آیا مهارت‌آموز توانسته است در اتخاذ تصمیم جدید به ساحت‌های مختلف تربیتی توجه کافی داشته است؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای موقعیت تعارض آمیز اخلاقی پیش آمده را بر اساس اصول اخلاق حرفه‌ای و با توجه به ساحت‌های شش‌گانه تربیتی سند تحول مورد تحلیل و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی، پاسخ دهد. در این موقعیت بیش از خود تصمیم اتخاذشده، استدلال، تحلیل و ارائه شواهد حایز اهمیت است.

موقعیت ۲ رشته های دبیری

طراحی/ارزیابی فرصت‌ها، فعالیت‌ها و واحدهای یادگیری برای تدریس یک درس

ملاک‌های ارزیابی:

۱. انسجام و یکپارچگی

۲. تولید و خلق

۳. ارزیابی اثربخشی تدریس

راهنمای سناریو در موقعیت ۲

در سناریوی این موقعیت، بخشی از محتوای یکی از دروس دوره متوسطه به مهارت‌آموز ارائه شده و از وی خواسته می‌شود تا با توجه به محتوای ارائه شده یک واحد یادگیری برای تدریس طراحی کند (یا طراحی انجام شده را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد) در پایان طراحی واحد یادگیری از طرف مهارت‌آموز (و یا نقد و ارزیابی واحد یادگیری ارائه شده) انتظار می‌رود وی برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا در واحد یادگیری (طراحی شده/ طراحی مورد نقد قرار گرفته) ساختار و عناصر لازم برای طراحی واحد یادگیری به شکل درست و منطقی در نظر گرفته شده است؟ ۲- آیا این واحد یادگیری (طراحی شده/ طراحی مورد نقد قرار گرفته) به گونه‌ای طراحی شده که ارتباط میان ساختار و عناصر آن دارای انسجام و هماهنگی منطقی با یکدیگر باشد و منطق واحد یادگیری در هر یک از عناصر انعکاس یابد؟ ۳- آیا در این واحد یادگیری میان اهداف، فرصت‌های یادگیری، سازماندهی فرصت‌ها و تجربیات یادگیری و سایر عناصر، انسجام منطقی برقرار است؟ ۴- آیا در این واحد یادگیری نوآوری در خلق فرصت‌های یادگیری برای درونی شدن مهارت‌های دانش‌آموزان ارائه شده است؟ ۵- آیا در طراحی فرصت‌ها و تجربیات یادگیری این واحد یادگیری از تجربیات متنوع پیشین و مرتبط با ساخت شناختی دانش‌آموزان که می‌تواند در موقعیت‌های جدید درگیری‌های شناختی، رفتاری و انگیزشی را در دانش‌آموزان ایجاد کند؛ استفاده شده است؟ ۶- آیا در این واحد یادگیری مفاهیم و مهارت‌های اساسی واحد یادگیری شناسایی و ارتباط میان مفاهیم اساسی و خرده مفاهیم تبیین شده است؟ ۷- آیا در این واحد یادگیری شواهد و مثال‌های متنوعی ناظر به موقعیت‌های واقعی زندگی دانش‌آموزان با توجه به مفاهیم اساسی آن، انتخاب شده است؟ ۸- آیا در این واحد یادگیری از راهبردهای مختلف متناسب با تجربیات شخصی و سطح توانایی دانش‌آموزان (از قبیل حل مسئله، کاوشگری، بارش مغزی و ...) جهت تعمیق یادگیری آن‌ها در موقعیت یادگیری و به منظور دستیابی به نتایج متفاوت یادگیری استفاده شده است؟ ۹- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود واحد یادگیری طراحی شده و اثربخشی بیشتر در تدریس آن خواهد شد؟ مهارت‌آموز باید به گونه‌ای این واحد یادگیری را طراحی کند و یا واحد یادگیری طراحی شده را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

موقعیت ۳ رشته های دبیری

طراحی نمونه طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مبتنی بر محتوای درسی متوسطه اول و دوم

ملاک‌های ارزیابی:

۱. طرح ارزشیابی

۲. ساخت آزمون عملکردی

۳. تحلیل و تفسیر

راهنمای سناریو در موقعیت ۳

در سناریوی این موقعیت، با استفاده از اصول ارزشیابی آموزشی یک تکلیف یا طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی متناسب با محتوا، اهداف و موقعیت یادگیری چالشی در یکی از پایه‌های تحصیلی دوره متوسطه اول یا دوم به مهارت‌آموز ارائه می‌شود. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا در طراحی تکلیف ارزشیابی به طور مناسب به پوشش محتوا و اهداف یادگیری، به تحلیل موقعیت و درک روابط و استدلال‌های منطقی متناسب با موقعیت یادگیری پرداخته شده است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز توانسته است یک تکلیف یا طرح ارزشیابی پیامد محور و نوآورانه متناسب با محتوا، اهداف و موقعیت یادگیری پیچیده و چالشی را ارائه دهد؟ ۳- آیا در طراحی طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مبتنی بر محتوای درسی، آزمون/ راهکارهای طراحی شده با توجه به ماهیت هدف/ محتوا از تنوع برخوردار است و امکان پاسخ به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان را فراهم می‌کند؟ ۴- آیا مهارت‌آموز در طراحی طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مبتنی بر محتوای درسی، با اصول ارزشیابی آموزشی از قبیل قابل اجرا بودن، روشنی و وضوح، توانایی ارزیابی سطوح متفاوت عملکرد و توجه به ابعاد گوناگون رشد و... آشنایی دارد؟ ۵- آیا مهارت‌آموز در طراحی طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، به طور نوآورانه اصول ارزشیابی آموزشی را در تلفیق با آموزش برای ارزیابی یادگیری مورد انتظار به کار بسته است؟ ۶- آیا مهارت‌آموز در تحلیل و تفسیر نتایج توانسته است اطلاعات را به صورت نظام‌مند سازماندهی نماید و ارتباط بین داده‌های جمع‌آوری شده از راهکارهای مختلف سنجش را برای تصمیم‌گیری با یکدیگر تلفیق نماید؟ ۷- آیا مهارت‌آموز توانسته است با سازماندهی نظام‌مند اطلاعات با توجه به تنوع راهکارهای سنجش، شواهد کافی و مناسب برای تصمیم‌گیری فراهم کند؟ ۸- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود طراحی نمونه طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در این دوره تحصیلی با توجه به ویژگی‌های خاص این گروه از دانش‌آموزان خواهد شد؟ ۹- آیا مهارت‌آموز توانسته است ملاک‌ها و سطح عملکردی که به وضوح، تمایز سطح عملکرد دانش‌آموزان این دوره تحصیلی را با لحاظ نمودن تفاوت‌های فردی نشان دهد ارائه نماید؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی این دوره تحصیلی را طراحی کند و یا مورد نقد و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

موقعیت ۴ رشته های دبیری

آشنایی با اصول عام و خاص تدریس و یادگیری و قابلیت به کارگیری آنها متناسب با موقعیت

ملاک های ارزیابی:

۱. فهم اصول و روش های تدریس

۲. ایفای نقش معلمی در تدریس مدرسه ای

۳. تدریس اثربخش

۴. کاربرد یافته ها

راهنمای سناریو در موقعیت ۴

سناریوی این موقعیت دربردارنده موقعیت چالشی برای تصمیم گیری در خصوص به کارگیری روش تدریس مناسب، توسط معلم در یکی از پایه های تحصیلی دوره متوسطه اول یا دوم است. از این رو مهارت آموز باید با نقد و ارزیابی روش تدریس معلم بر اساس اصول عام و خاص تدریس و ملاک های تدریس اثربخش، بتواند خود را در نقش معلم متصور شود و بر اساس آن به تصمیم گیری در موقعیت های واقعی یا فرضی اقدام کند و به عنوان معلم ایفای نقش حرفه ای نماید و میزان تأثیرپذیری تصمیمات از نظریه های تربیتی را با استناد به کاربرد نظریه ها در پژوهش های مختلف (مطالعات تطبیقی) بررسی و با توجه به موقعیت و بافت فرهنگی اجتماعی و تفاوت های فردی، موقعیت سناریو را مورد نقد و ارزیابی و تحلیل قرار داده و پیشنهاداتی ارائه کند. از مهارت آموز انتظار می رود تا برای پرسش های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا معلم در تدریس خود، اصول عام و خاص تدریس و یادگیری و قابلیت به کارگیری آنها متناسب با موقعیت را ارائه کرده است؟ ۲- آیا مهارت آموز توانسته است بر اساس اصول و روش های تدریس در موقعیت های مختلف مدرسه ای، تبیین مدلی از به کارگیری هر یک از اصول و روش های تدریس توسط معلم در موقعیت خاص ارائه نماید؟ ۳- آیا مهارت آموز در بررسی عملکرد معلم در کلاس درس توانسته است ملاک های تدریس اثربخش را شناسایی و ارتباط میان آن ها را برای تأثیرگذاری بر یادگیری دانش آموزان تحلیل و پیشنهاداتی برای لحاظ نمودن ویژگی ها و موقعیت های فردی دانش آموزان ارائه کند؟ ۴- آیا معلم توانسته است در بررسی موقعیت آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه، میزان تأثیرپذیری تصمیمات از نظریه های تربیتی را با استناد به کاربرد نظریه ها در پژوهش های مختلف (مطالعات تطبیقی) بررسی و با توجه به موقعیت و بافت فرهنگی اجتماعی/ تفاوت های فردی پیشنهاداتی جهت بهبود روش های تدریس معلم ارائه کند؟ ۵- آیا دلایل و استدلال منطقی و قابل دفاع برای این که تدریس این معلم دارای خلاقیت و ابتکار لازم بوده و به نتایج مطلوب خواهد انجامید، وجود دارد؟ ۶- اگر شما به جای این معلم بودید چه تغییراتی ایجاد می کردید که تدریس و یادگیری و قابلیت به کارگیری آنها متناسب با موقعیت به شکل مناسب تر و حرفه ای تر اجرا شود؟

مهارت آموز باید استدلال خود را در مورد موارد بالا نوشته و به صورت منطقی فرایند اجرا شده را نقد، ارزیابی و تحلیل کند.

موقعیت ۵ رشته های دبیری

نقد و بررسی ویژگی های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی کتب درسی متوسطه و استانداردهای آن با تأکید بر کتب درسی جدید

ملاک های ارزیابی:

۱. روش های تحلیل

۲. نقد و ارزیابی

۳. سازماندهی مجدد محتوا

راهنمای سناریو در موقعیت ۵

در سناریوی این موقعیت، بخشی از محتوای یکی از کتب درسی دوره متوسطه اول یا دوم، به تفکیک رشته به مهارت آموز ارائه می شود و از مهارت آموز خواسته می شود که ویژگی های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی آن را مورد ارزیابی قرار دهد. از مهارت آموز انتظار می رود تا به بررسی دقیق محتوای ارائه شده پرداخته و با توجه به ملاک های ذکر شده (ویژگی های ظاهری، انسجام ساختاری، رعایت اصول روانشناختی در سازماندهی و کمیت و کیفیت محتوا)، محتوای آموزشی را به جهت تبعیت از ملاک ها در دو بعد ظاهری و سازماندهی محتوا مورد ارزیابی قرار دهد و با استفاده از روش های کمی و کیفی به تحلیل مواد آموزشی پرداخته و برای پرسش های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا در محتوای ارائه شده به مهارت آموز، ارتباط و سازگاری لازم میان ساختار و عناصر برنامه درسی با مواد آموزشی برقرار است؟ ۲- آیا مهارت آموز از روش های کمی و کیفی مناسب در تحلیل محتوای ارائه شده استفاده کرده است؟ ۳- آیا مهارت آموز رابطه روش های تحلیل محتوا را با نوع محتوا و ملاک های آن (ویژگی های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی) در ابعاد کمی و کیفی تحلیل محتوا، مد نظر قرار داده است؟ ۴- آیا مهارت آموز در تحلیل محتوای ارائه شده، نشان می دهد که آیا از ملاک های تحلیل محتوا و تأثیر آن در سازماندهی مواد آموزشی بر اساس جهت گیری های برنامه درسی آگاه است؟ و آیا برای نقد ویژگی های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی متن از آن ها استفاده کرده است؟ ۵- آیا مهارت آموز ویژگی های مورد تأکید برای تدریس موضوعات درسی در دوره متوسطه را شناسایی نموده و در تحلیل محتوای انجام شده ضمن رعایت ویژگی های مشترک، نیازهای خاص موضوعات درسی دوره متوسطه را با توجه به تنوع موقعیت های آموزشی در نظر گرفته است؟ ۶- آیا مهارت آموز دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در محتوای ارائه شده را از منظر ویژگی های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی بیان کرده است؟ ۷- مهارت آموز انجام چه اصلاحات و تغییراتی در محتوای ارائه شده از نظر ملاک های مورد نظر (ویژگی های ظاهری، ساختاری، روانشناختی و محتوایی) را جهت بهبود محتوا پیشنهاد می کند؟

مهارت آموز باید به گونه ای محتوای ارائه شده را مورد تحلیل و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

موقعیت ۶ رشته های دبیری

شناخت اصول و راهبردهای نظری و عملی آموزش در رشته تخصصی، کاربرست آنها و رفع بدفهمی ها

ملاک های ارزیابی:

۱. رفع بدفهمی ها

۲. نقد و ارزیابی فرایند تدریس

۳. تأمل و بازطراحی

راهنمای سناریو در موقعیت ۶

در این موقعیت، سناریویی به مهارت آموزان داده می شود که در آن یک معلم دوره متوسطه اول یا دوم به تدریس یکی از دروس تخصصی در یکی از پایه های تحصیلی این دوره ها پرداخته است. سپس نمونه ای از پاسخ های دانش آموزان به سؤالات معلم (شفاهی، کتبی و یا عملکردی) ارائه می شود. برخی از پاسخ ها حاوی بدفهمی است. در این سناریو مراحل تدریس و ارزشیابی این معلم از دانش آموزان از ابتدای فرایند تا انتهای آن تشریح شده است. از مهارت آموز خواسته می شود تا به بررسی روش تدریس و شیوه ارزشیابی معلم و پاسخ های ارائه شده از طرف دانش آموزان پرداخته و بر اساس شاخص های زیر به نگارش استنباط خود از این فرایند بپردازد و همچنین نقاط قوت و ضعف کار تدریس و ارزشیابی معلم و سایر عوامل مؤثر در ایجاد بدفهمی را مورد نقد و ارزیابی قرار داده و پیشنهادهای اصلاحی خویش را در جهت بهبود روند اجرا شده در این سناریو و اصلاح بدفهمی ایجاد شده برای دانش آموزان ارائه دهد. ۱- دانش آموزان در چه مواردی دچار مشکل بدفهمی شده اند؟ ۲- ریشه ایجاد بدفهمی دانش آموزان در این سناریو چیست؟ با استدلال و شواهد منطقی قابل دفاع بیان شود. ۳- دلایل و شواهد مهارت آموزان در تشخیص یک موضوع درسی به عنوان بدفهمی چیست؟ ۴- آیا مهارت آموز توانسته است تا با شواهد عینی متقن تبیین روانشناختی صحیحی از موقعیت پیش آمده ارائه نماید؟ ۵- نقاط ضعف و قوت روش تدریس معلم و عوامل به وجود آورنده مشکل تدریس او در این سناریو چیست و معلم تا چه اندازه در ایجاد این بدفهمی نقش داشته است؟ ۶- مهارت آموزان با استدلال منطقی و نظریه ها و شواهد علمی و کاربرست اصول نظری و عملی آموزش رشته تخصصی خود بیان نمایند که بازخورد اصلاحی لازم (در روش تدریس معلم، در شیوه ارزشیابی معلم یا در مشکلات روانشناختی و اختلالات یادگیری دانش آموزان و ...) برای کاهش و یا رفع کامل بدفهمی ایجاد شده چیست؟ ۷- آیا دلایل و استدلال منطقی و قابل دفاع برای این که بازخورد اصلاحی ارائه شده توسط مهارت آموز به نتایج مطلوب خواهد انجامید، ارائه شده است؟ ۸- مهارت آموز بیان کند که اگر به جای این معلم بود، چه تغییراتی ایجاد می کرد تا روند تدریس موضوع درسی مورد نظر با کمترین کج فهمی از طرف دانش آموزان و به شکل مناسب تر و حرفه ای تر اجرا شود؟

مهارت آموز باید استدلال های خود را در مورد موارد بالا نوشته و به صورت منطقی فرایند اجرا شده را نقد کند.

نقد موقعیت‌های تربیتی و تصمیم‌گیری در شرایط تعارض آمیز اخلاقی با توجه به ساحت‌های شش‌گانه

ملاک‌های ارزیابی:

۲. کاربرد اصول

۱. تحلیل موقعیت

۴. حل تعارض‌های اخلاقی

۳. نقد با توجه به ساحت‌های تربیتی

راهنمای سناریو در موقعیت ۱

در این سناریو، یک موقعیت تعارض آمیز اخلاقی/تربیتی (عمل فردی/سازمان آموزشی) که نیازمند تصمیم‌گیری و دفاع از تصمیم اتخاذ شده مبتنی بر تحلیل و درک موقعیت و رفع تعارض به وجود آمده است به مهارت‌آموز ارائه می‌گردد. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا با توجه به موقعیت پیش آمده به بررسی دقیق دلایل این کنش اخلاقی/تربیتی پرداخته و نقش فعال خود را به عنوان هدایت‌کننده جریان تربیت در موقعیت اخلاقی/تربیتی ایجاد شده به درستی توصیف کند. بر این اساس و در توصیف خود، مهارت‌آموز باید برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز درباره چیستی و چگونگی اصول اخلاقی (حقوق و تکالیف) حاکم بر موقعیت تعارض آمیز پیش آمده، به شناخت و ثبوتی رسیده است؟ آیا مهارت‌آموز استدلال و تبیین مناسبی برای چرایی وجوه مختلف موقعیت تعارض آمیز پیش آمده، به شناخت و ثبوتی رسیده است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز توانسته است با کنار هم نهادن موقعیت‌های اخلاقی/تربیتی مختلف و با استفاده از تجربیات پیشین خود، نقاط اختلاف و اشتراک آن‌ها را از منظر ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) با موقعیت تعارض آمیز پیش آمده شناسایی و مقایسه کند؟ ۳- آیا مهارت‌آموز توانسته است دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در یک موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) تعارض آمیز را شناسایی کرده و آن را با استدلال‌های اخلاقی (توجیهات) مناسب، از منظر اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) و ساحت‌های شش‌گانه سند تحول تبیین کند؟ ۴- آیا مهارت‌آموز توانسته است نتایج و آثار هر یک از ارزش‌های اخلاقی حرفه‌ای (حقوق و تکالیف) را در موقعیت تعارض آمیز پیش آمده بررسی و تشریح نماید؟ ۵- آیا مهارت‌آموز توانسته یکی از اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) موجود در موقعیت تعارض آمیز تربیتی را انتخاب کرده و برای انتخاب و تصمیم خود دلایل قابل قبولی ارائه دهد؟ ۶- پیشنهاد سازنده مهارت‌آموز برای بهبود یا کاهش موقعیت‌های تعارض آمیز تربیتی مشابه با موقعیت پیش آمده چیست؟ ۷- آیا مهارت‌آموز توانسته است در اتخاذ تصمیم جدید به ساحت‌های مختلف تربیتی توجه کافی داشته است؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای موقعیت تعارض آمیز اخلاقی پیش آمده را بر اساس اصول اخلاق حرفه‌ای و با توجه به ساحت‌های شش‌گانه تربیتی سند تحول مورد تحلیل و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی، پاسخ دهد. در این موقعیت بیش از خود تصمیم اتخاذشده، استدلال، تحلیل و ارائه شواهد حایز اهمیت است.

موقعیت ۲ رشته آموزش تربیت بدنی

سازماندهی درس تربیت بدنی در مدرسه و طراحی فرصت‌های یادگیری

ملاک‌های ارزیابی:

۱. انسجام و یکپارچگی

۲. تولید و خلق

۳. ارزیابی اثربخشی تدریس

۴. طرح سازماندهی کلاس تربیت بدنی

راهنمای سناریو در موقعیت ۲

در این سناریو موقعیتی از یک کلاس درس تربیت بدنی به مهارت‌آموز ارائه می‌شود و از وی خواسته می‌شود تا برای موقعیت مورد نظر، طراحی آموزشی انجام دهد. در طراحی آموزشی انجام شده، باید مراحل مختلف این کلاس تربیت بدنی از آغاز تا پایان کلاس توسط مهارت‌آموز تشریح شود. طراحی آموزشی ارائه شده توسط مهارت‌آموز پس از بررسی دقیق همه جوانب و به واسطه شاخص‌های زیر مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهد گرفت، لذا لازم است مهارت‌آموز برای این شاخص‌ها پاسخ مستدل و بر پایه شواهد علمی ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز با تبیین چیهستی، چرایی و چگونگی منطق واحد یادگیری طراحی شده، ارتباط میان اهداف و محتوای آن را مشخص کرده است؟ ۲- آیا در واحد یادگیری طراحی شده، عناصر مختلف (تمرین مهارت‌های بنیادین و ورزشی، بازی و ...) وجود داشته و دارای انسجام و هماهنگی است به گونه‌ای که منطق واحد یادگیری در هر یک از این عناصر انعکاس یافته و توصیف شده باشد؟ ۳- آیا مهارت‌آموز شیوه‌های تمرینی مناسب و منسجم و بر اساس اصول یادگیری حرکتی و با توجه به نوع مهارت (از ساده به پیچیده) و با توجه به سطح مهارت حرکتی دانش‌آموزان، انتخاب و طراحی کرده است؟ ۴- آیا مهارت‌آموز در طراحی فرصت‌های یادگیری توانسته با توجه مناسب به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان و استفاده از تجارب پیشین آنان، درگیری شناختی- انگیزشی- رفتاری در دانش‌آموزان ایجاد کند؟ ۵- آیا مهارت‌آموز با توجه به نوع مهارت حرکتی (محتوا) راهبرد طراحی آموزشی (شیوه آموزشی) متناسب را انتخاب کرده است؟ ۶- آیا مهارت‌آموز توانسته ضمن شناسایی ماهیت محتوا، ارتباط میان نوع محتوا با راهبرد طراحی آموزشی انتخاب شده را تبیین کرده و جزئیات طرح آموزشی را متناسب با نوع محتوا به خوبی تشریح کند؟ ۷- آیا مهارت‌آموز توانسته با توجه به رعایت اصول سازماندهی، ضمن فعال نگه داشتن کل دانش‌آموزان برای موقعیت‌های مختلف کلاس تربیت بدنی از آغاز تا پایان کلاس، از مقدمات (حضور و غیاب و ...) تا گرم کردن، آموزش، تمرین و سرد کردن، سازماندهی اصولی و خلاقانه انجام دهد؟

موقعیت ۳ رشته آموزش تربیت بدنی

طراحی ارزشیابی، تکلیف چالشی، کشف استعدادهای فرد به کمک آن و طرح‌ریزی فعالیت مکمل تربیت بدنی متناسب ملاک‌های ارزیابی:

۱. سنجش استعداد (بر اساس نتایج ارزیابی)

۲. برنامه ریزی فعالیت‌ها

۳. ارزیابی، بهبود و ارتقا

راهنمای سناریو در موقعیت ۳

در این سناریو از مهارت‌آموز درخواست خواهد شد تا با تدارک دیدن یک تکلیف چالشی به طراحی ارزشیابی در یک کلاس تربیت بدنی بپردازد و طرح ارزشیابی و تکلیف چالشی ارائه شده باید به گونه‌ای باشد که بتوان به کمک آن به کشف استعدادهای دانش‌آموزان پرداخت و بر اساس آن فعالیت مکمل تربیت بدنی برای آن‌ها طراحی نمود. طراحی آموزشی ارائه شده توسط مهارت‌آموز پس از بررسی دقیق همه جوانب و به واسطه شاخص‌های زیر مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهد گرفت، لذا لازم است مهارت‌آموز برای این شاخص‌ها پاسخ مستدل و بر پایه شواهد علمی ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز برای ارزشیابی از یادگیری مورد انتظار، اصول ارزیابی آموزشی (از قبیل قابل اجرا بودن، روشنی و وضوح، توانایی ارزیابی سطوح متفاوت عملکرد و توجه به ابعاد گوناگون رشد و...) را به طور منسجم و همچنین خلاقانه و در تلفیق با آموزش به کار بسته است؟ ۲- آیا تکلیف چالشی و طرح ارزشیابی ارائه شده، به شکل نوآورانه‌ای اهداف و محتوای یادگیری را پوشش داده است؟ ۳- آیا تکلیف چالشی و طرح ارزشیابی ارائه شده، متناسب با موقعیت یادگیری و با ایجاد امکان پاسخ مناسب به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان طراحی شده است؟ ۴- آیا مهارت‌آموز توانسته با استفاده از روش‌های متنوع، خلاقانه و جذاب و با ارائه بازخوردهای مناسب، تکلیف مورد نظر را به گونه‌ای طراحی کند که درگیری شناختی، رفتاری و انگیزشی در دانش‌آموزان ایجاد نماید؟ ۵- آیا مهارت‌آموز توانسته در تحلیل و تفسیر نتایج، اطلاعات را با توجه به تنوع راهکارهای سنجش استفاده شده و به صورت نظام‌مند سازماندهی نماید و شواهد کافی برای تصمیم‌گیری فراهم کند؟ ۶- آیا مهارت‌آموز توانسته ملاک‌ها و سطح عملکردی که به وضوح تمایز سطح عملکرد دانش‌آموزان را با لحاظ نمودن تفاوت‌های فردی نشان می‌دهد استفاده کند؟ ۷- آیا مهارت‌آموز توانسته با بررسی چند بعدی ویژگی‌ها و استعدادهای مختلف دانش‌آموزان در اجرای حرکات و استفاده خلاقانه از نتایج ارزشیابی و تکلیف چالشی، فعالیت مکمل درس تربیت بدنی را در ساعت فوق برنامه برای آن‌ها انتخاب و براساس شواهد و استدلال کافی از آن دفاع نماید؟

موقعیت ۴ رشته آموزش تربیت بدنی

ارائه بازخورد برای یادگیری حرکتی در افراد عادی و با نیاز ویژه

ملاک‌های ارزیابی:

۱. شناسایی و تحلیل نیازهای حرکتی

۲. برنامه‌ریزی

۳. ارائه بازخورد و اصلاح

راهنمای سناریو در موقعیت ۴

این سناریو دربردارنده موقعیتی چالشی برای تصمیم‌گیری در خصوص تحلیل و رفع مشکل یادگیری حرکتی یک دانش‌آموز عادی و یک دانش‌آموز با نیازهای ویژه است. در این موقعیت، تدریس معلم درباره یکی از شیوه‌های تمرینی توصیف می‌شود که دربردارنده یک موقعیت چالشی است. سپس دانش‌آموزان تمرین ارائه شده را اجرا می‌کنند و شیوه تمرین یک دانش‌آموز عادی و یک دانش‌آموز با نیازهای ویژه توصیف می‌شود. مهارت‌آموز باید ابتدا شیوه تمرین معلم و سپس اشکال حرکتی این دو دانش‌آموز را تشخیص داده و برای تشخیص خود استدلال و شواهد کافی فراهم کند. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود با شناسایی و تحلیل اشکالات یادگیری حرکتی دانش‌آموزان، ارتباط آن را با تدریس معلم بررسی کرده و ضمن ارائه بازخورد لازم برای اصلاح حرکت این دو دانش‌آموز بر اساس اصول یادگیری حرکتی، تدریس معلم و شیوه تمرینی ارائه شده توسط او را مورد تفسیر و یا نقد قرار داده و شیوه صحیح آموزش حرکتی را برای تدریس پیشنهاد کند و با استفاده از ابزارهای مناسب تدریس را بر حسب نوع محدودیت‌های افراد با نیازهای ویژه تعدیل نماید. مهارت‌آموز پس از بررسی دقیق همه جوانب و به واسطه شاخص‌های زیر مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهد گرفت، لذا لازم است مهارت‌آموز برای این شاخص‌ها پاسخ مستدل و بر پایه شواهد علمی ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز توانسته است ضمن ارائه درک و تحلیلی مناسب از ریشه اشکالات یادگیری حرکتی، با شواهد و استدلال صحیح و کامل، ابعاد گوناگون آن را تبیین نماید؟ ۲- آیا مهارت‌آموز توانسته ضمن شناسایی مشکل تدریس معلم، با شواهد و استدلال صحیح و کامل، تحلیل مناسبی از ریشه این مشکل ارائه و ابعاد گوناگون آن را تبیین نماید؟ ۳- آیا مهارت‌آموز توانسته با ایده‌های نو، متنوع و بر اساس استدلال و شواهد صحیح و مناسب، بازخورد اصلاحی لازم را برای ادامه فرایند تدریس و برای رفع اشکال یادگیری حرکتی دانش‌آموزان ارائه نماید؟ ۴- آیا مهارت‌آموز توانسته برای استعدادها متنوع در افراد ویژه، شیوه تمرین مناسب را تشخیص داده و بازخورد متناسب با نوع محدودیت فرد ارائه نماید؟ ۵- آیا مهارت‌آموز توانسته با ارائه دلایل، شواهد و جزییات لازم، ابزارهای مناسب را برای تعدیل شیوه تدریس معلم و بر حسب شرایط مختلف و نوع محدودیت‌ها، نیازها و استعدادها متنوع در افراد ویژه انتخاب کند؟ ۶- آیا مهارت‌آموز توانسته بر اساس اصول یادگیری حرکتی شیوه تدریس و تمرین در نظر گرفته شده را مورد تفسیر و نقد قرار دهد؟

موقعیت ۵ رشته آموزش تربیت بدنی

نقش بازی در یادگیری با توجه به بهداشت و ایمنی

ملاک‌های ارزیابی:

۱. شناسایی ویژگی‌های رشدی

۲. طراحی بازی‌های آموزشی

۳. سلامت و ایمنی

راهنمای سناریو در موقعیت ۵

در این سناریو، یک موقعیت یادگیری درس تربیت بدنی ارائه می‌شود و مهارت‌آموز باید برای این موقعیت اهداف یادگیری را به طور روشن مشخص نموده و بر اساس آن به طراحی بازی مناسب با دوره تحصیلی بپردازد. مهارت‌آموز باید با فهم و لحاظ کردن جنبه‌های مختلف رشدی دانش‌آموزان، تمام اهداف یادگیری درس را پوشش دهد. در این سناریو چند بیماری و یا آسیب ورزشی که دانش‌آموزان با آن درگیر هستند، هم ارائه خواهد شد و بر حسب شرایط مختلف ممکن، مهارت‌آموز باید بازخورد لازم را ارائه نموده و این ویژگی‌ها و نیز تغذیه دانش‌آموزان را در طراحی بازی و فعالیت‌های حرکتی آنان مدنظر قرار داده و اقدامات مناسب برای هر یک را ارائه نماید. طراحی مهارت‌آموز پس از بررسی دقیق همه جوانب و به واسطه شاخص‌های زیر مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهد گرفت، لذا لازم است مهارت‌آموز برای این شاخص‌ها پاسخ مستدل و بر پایه شواهد علمی ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز برای این موقعیت درس تربیت بدنی، تمام ابعاد رشد دانش‌آموزان را بررسی و تحلیل کرده و اهداف یادگیری درس را به طور مناسب مشخص نموده است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز بازی مناسب با ویژگی‌های رشدی و پایه تحصیلی دانش‌آموزان و اهداف یادگیری درس تربیت بدنی را انتخاب و یا طراحی نموده است؟ آیا مهارت‌آموز در طراحی بازی، شواهد کافی برای پوشش ویژگی‌های رشدی و پایه تحصیلی دانش‌آموزان و اهداف یادگیری درس تربیت بدنی ارائه نموده است؟ ۳- آیا مهارت‌آموز در طراحی بازی و فعالیت‌های حرکتی آن، ضمن توجه به بهداشت فردی دانش‌آموزان از قبل تا بعد از فعالیت ورزشی، سابقه بیماری‌ها و آسیب‌های ورزشی و تغذیه آنان، در شرایط مختلف بازخورد لازم را ارائه و برای آسیب‌های احتمالی ایجاد شده در فعالیت ورزشی، رفتارها و اقدامات مناسب را پیش‌بینی کرده است؟ ۴- آیا مهارت‌آموز تجهیزات ورزشی مناسب و بهداشتی را برای اجرای بازی و فعالیت‌های حرکتی آن پیش‌بینی کرده است؟ ۵- آیا مهارت‌آموز شرایط ایمنی و بهداشت محیط را مورد تحلیل و نقد قرار داده و به طور خلاقانه‌ای برای بخشی از محیط یا تجهیزات فاقد ایمنی یا بهداشت لازم، پیشنهادهایی جهت اجرای ایمن و بهداشتی بازی ارائه نموده است؟

نقد موقعیت‌های تربیتی و تصمیم‌گیری در شرایط تعارض آمیز اخلاقی با توجه به ساحت‌های شش‌گانه

ملاک‌های ارزیابی:

۲. کاربرد اصول

۱. تحلیل موقعیت

۴. حل تعارض‌های اخلاقی

۳. نقد با توجه به ساحت‌های تربیتی

راهنمای سناریو در موقعیت ۱

در این سناریو، یک موقعیت تعارض آمیز اخلاقی/تربیتی (عمل فردی/سازمان آموزشی) که نیازمند تصمیم‌گیری و دفاع از تصمیم اتخاذ شده مبتنی بر تحلیل و درک موقعیت و رفع تعارض به وجود آمده است به مهارت‌آموز ارائه می‌گردد. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا با توجه به موقعیت پیش آمده به بررسی دقیق دلایل این کنش اخلاقی/تربیتی پرداخته و نقش فعال خود را به عنوان هدایت‌کننده جریان تربیت در موقعیت اخلاقی/تربیتی ایجاد شده به درستی توصیف کند. بر این اساس و در توصیف خود، مهارت‌آموز باید برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز درباره چیستی و چگونگی اصول اخلاقی (حقوق و تکالیف) حاکم بر موقعیت تعارض آمیز پیش آمده، به شناخت و ثبوتی رسیده است؟ آیا مهارت‌آموز استدلال و تبیین مناسبی برای چرایی وجوه مختلف موقعیت تعارض آمیز پیش آمده، به شناخت و ثبوتی رسیده است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز توانسته است با کنار هم نهادن موقعیت‌های اخلاقی/تربیتی مختلف و با استفاده از تجربیات پیشین خود، نقاط اختلاف و اشتراک آن‌ها را از منظر ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) با موقعیت تعارض آمیز پیش آمده شناسایی و مقایسه کند؟ ۳- آیا مهارت‌آموز توانسته است دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در یک موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) تعارض آمیز را شناسایی کرده و آن را با استدلال‌های اخلاقی (توجیهات) مناسب، از منظر اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) و ساحت‌های شش‌گانه سند تحول تبیین کند؟ ۴- آیا مهارت‌آموز توانسته است نتایج و آثار هر یک از ارزش‌های اخلاقی حرفه‌ای (حقوق و تکالیف) را در موقعیت تعارض آمیز پیش آمده بررسی و تشریح نماید؟ ۵- آیا مهارت‌آموز توانسته یکی از اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) موجود در موقعیت تعارض آمیز تربیتی را انتخاب کرده و برای انتخاب و تصمیم خود دلایل قابل قبولی ارائه دهد؟ ۶- پیشنهاد سازنده مهارت‌آموز برای بهبود یا کاهش موقعیت‌های تعارض آمیز تربیتی مشابه با موقعیت پیش آمده چیست؟ ۷- آیا مهارت‌آموز توانسته است در اتخاذ تصمیم جدید به ساحت‌های مختلف تربیتی توجه کافی داشته است؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای موقعیت تعارض آمیز اخلاقی پیش آمده را بر اساس اصول اخلاق حرفه‌ای و با توجه به ساحت‌های شش‌گانه تربیتی سند تحول مورد تحلیل و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی، پاسخ دهد. در این موقعیت بیش از خود تصمیم اتخاذ شده، استدلال، تحلیل و ارائه شواهد حایز اهمیت است.

تحلیل موقعیت‌های تربیتی از منظر اصول آموزش و پرورش

ملاک‌های ارزیابی:

۱. موقعیت تربیتی (با تحلیل و تفسیر)

۲. کاربرد اصول

۳. خلاقیت و نوآوری

راهنمای سناریو در موقعیت ۲

در این سناریو یک موقعیت/ فرصت و یا یک مورد/تصمیم تربیتی- آموزشی برای مهارت‌آموز توصیف شده و مهارت‌آموز باید بتواند قادر به تحلیل و نقد این سناریو بر مبنای اصول و مبانی آموزش و پرورش باشد. چرا که در شرایط واقعی، تصمیم‌گیری سرنوشت ساز و پیچیده در چنین موقعیت/ فرصتی می‌تواند آینده فراگیران را به شدت تحت تأثیر قرار دهد. مهارت‌آموز برای تحلیل و نقد این سناریو و تصمیمات اتخاذ شده در آن، باید از راه‌های مختلف یادگیری، تفاوت‌های فردی، علایق و روش‌های یادگیری، و نیز اصول و مبانی این تصمیمات آگاه بوده و نسبت به ایجاد فرصت‌های یادگیری قابل دفاع احساس تعهد کند. این امر نیازمند آگاهی مهارت‌آموز نسبت به ماهیت اصول و چگونگی وضع اصول، نحوه بکارگیری و تأثیرات آن در سطح کلاس درس و مدرسه است. تحلیل و نقد انجام شده توسط مهارت‌آموز در این سناریو، پس از بررسی دقیق همه جوانب، به واسطه شاخص‌های زیر مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهد گرفت، لذا لازم است مهارت‌آموز برای این شاخص‌ها پاسخ مستدل و بر پایه شواهد علمی ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز در تحلیل و نقد خود، رابطه میان مبانی آموزش و پرورش (فلسفی، زیست‌شناختی، روان‌شناختی، جامعه‌شناختی، اقتصادی و مبانی آموزش و پرورش در ایران و جهان) و اصول (در نظر گرفتن واقعیت دوره کودکی و رشد، اصل فعالیت، اصل اجتماعی کردن، اصل خلاقیت، اصل تفرد یا شخصیت، اصل سندیت و اصل کمال) و چگونگی تأثیر پذیری اهداف از مبانی و اصول را در ساحت‌های تربیت تحلیل و نقد کرده است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز شواهدی از ارتباط میان ابعاد مختلف مبانی و اصول و اهداف دوره‌های تحصیلی در ساحت‌های شش گانه تربیت را در این سناریو گزارش نموده است؟ ۳- آیا مهارت‌آموز توانسته موقعیت/ فرصت تربیتی- آموزشی توصیف شده را با توجه به ماهیت اصول حاکم بر آموزش و پرورش بررسی نماید؟ ۴- آیا تحلیل و نقد مهارت‌آموز نشان دهنده تأثیر و تأثر اصول آموزش و پرورش بر یکدیگر و نقش آن در سازمان دادن موقعیت‌ها/ فرصت‌های تربیتی- آموزشی و آثار آن است؟ ۵- آیا مهارت‌آموز تبیین صحیحی از ارتباط بین اصول و روش‌های آموزش و پرورش (روش‌های تدریس قدیم، شهودی و فعال) ارائه داده است؟ ۶- آیا مهارت‌آموز در نقد و تحلیل تصمیمات آموزشی- تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه توانسته است میزان یکپارچگی تصمیمات را به جهت تأثیر پذیری از اصول با ذکر شواهدی از عملکرد دانش‌آموزان گزارش کند؟ ۷- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود تحلیل و نقد ارائه شده خواهد شد؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای موقعیت/ فرصت تربیتی- آموزشی توصیف شده را مورد تحلیل و نقد قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

پیشنهاد طرح سنجش نیازهای سلامت دانش‌آموزان در زمینه تغذیه، سلامت روان و یا محیط زیست

ملاک‌های ارزیابی:

۱. نیازسنجی

۲. تدوین برنامه هدفمند

۳. اجرا و ارزیابی برنامه

راهنمای سناریو در موقعیت ۳

در این موقعیت از مهارت‌آموز خواسته می‌شود تا یک طرح سنجش برای شناسایی انواع نیازهای سلامت دانش‌آموزان (اعم از سلامت تغذیه، سلامت روان و یا سلامت محیط زیست) در یک مدرسه طراحی کند (یا طرح سنجش نیازهای سلامت دانش‌آموزان را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد). در این موقعیت از مهارت‌آموز انتظار می‌رود از روش‌های متنوع و با بهره‌گیری از یافته‌های علمی مناسب، اطلاعات لازم برای برنامه‌ریزی و طراحی خود را گردآوری کرده و برای پرسش‌های زیر پاسخ‌های منطقی و با استدلال ارائه دهد: ۱- آیا در طرح سنجش نیازهای سلامت (یکی از نیازها یا تلفیقی از سه نیاز ذکر شده)، نیازهای متنوع دانش‌آموزان شناسایی شده و مورد توجه قرار گرفته است؟ ۲- آیا در این طرح سنجش از یافته‌های علمی معتبر و شیوه‌های متعدد سنجش نیازهای سلامت دانش‌آموزان استفاده شده است؟ ۳- آیا مهارت‌آموز ضمن شناسایی انواع عوامل تهدیدکننده و محافظت‌کننده سلامت دانش‌آموزان، نقش این عوامل بر سلامت دانش‌آموزان را با دلایل قانع‌کننده‌ای تبیین کرده است؟ ۴- آیا مهارت‌آموز استدلال و تبیین مناسبی برای چرایی وجود مؤلفه‌های مهم طراحی خود بر اساس شاخص‌های رشد و ویژگی‌های دانش‌آموزان ارائه داده است؟ ۵- آیا مهارت‌آموز استدلال و تبیین مناسبی برای چرایی وجوه مختلف برنامه‌ریزی و طراحی خویش، از منظر عوامل تهدیدکننده و محافظت‌کننده سلامت از جوانب مختلف فردی، اجتماعی، فرهنگی و خانوادگی و ... ارائه کرده است؟ ۶- آیا مهارت‌آموز توانسته است برنامه عملیاتی و طرح مدونی جهت ارتقای سلامت برای دانش‌آموزان پیشنهاد نماید و به گونه‌ای روشن اثربخشی آن را مشخص سازد؟ ۷- آیا مهارت‌آموز توانسته با به‌گزینی تجارب متنوع پیشین و استفاده مناسب از آنها در موقعیت‌های جدید، در فراگیران درگیری شناختی، رفتاری و انگیزشی متناسب با طرح سنجش را ایجاد کند؟

موقعیت ۴ رشته مراقب سلامت با امکان ترکیب با موقعیت ۳

ارائه راهکار ارتقای سلامت روان دانش‌آموزان

ملاک‌های ارزیابی:

۱. شناسایی و تحلیل عوامل تهدیدکننده یا محافظت‌کننده سلامت روان دانش‌آموزان

۲. شناسایی و تحلیل موقعیت تربیتی با توجه به عوامل تهدیدکننده سلامت روان

۳. ارائه راهکار ارتقای سلامت روان برای دانش‌آموزان

راهنمای سناریو در موقعیت ۴

سناریو این موقعیت دربردارنده یک حادثه یا رویدادی است که در محیط مدرسه (ترجیحا در ایران) رخ داده است و یکی از اختلالات مرتبط با سلامت روان که در پدیدآیی آن رویداد نقش عمده داشته است مورد بحث قرار گرفته است. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود گزارشی تحلیلی از وقوع این رویداد ارائه دهد و راهکارهایی که می‌توانست از وقوع این رویداد پیشگیری نماید را ارائه دهد. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود با توجه به راهکارهای پیشنهادی به سؤالات زیر پاسخ دهد. ۱- آیا در راهکارهای پیشنهادی ارتقای سلامت عوامل تهدیدکننده یا محافظت‌کننده سلامت روان دانش‌آموزان را شناسایی و گزارش کرده است؟ ۲- آیا نقش عوامل تهدیدکننده یا محافظت‌کننده سلامت روان دانش‌آموزان را در شرایط پیش آمده با دلایل قانع‌کننده‌ای تبیین می‌کند؟ ۳- آیا استدلال و تبیین مناسبی برای چرایی وجوه مختلف موقعیت تربیتی از منظر عوامل تهدیدکننده و محافظت‌کننده سلامت روان از جوانب مختلف فردی، اجتماعی، فرهنگی و خانوادگی و ... ارائه می‌کند؟ ۴- آیا تحلیل و راهکارهای ارائه شده نیازمند تصمیم‌گیری و دفاع از تصمیم اتخاذ شده مبتنی بر تحلیل و درک موقعیت، شناخت عوامل تهدیدکننده و محافظت‌کننده سلامت روان و راهکارهای ارتقای آن است؟

موقعیت ۵ رشته مراقبت سلامت با امکان ترکیب با موقعیت ۳

طراحی / ارزیابی فرصت یادگیری در جهت نهادینه کردن حفظ محیط زیست با شناخت و مواجهه مؤثر با منابع آلودگی در محیط مدرسه

ملاک‌های ارزیابی:

۱. منطق طراحی فرصت یادگیری

۲. تحلیل آسیب‌های ناشی از آلاینده‌های زیست محیطی

۳. اجرایی بودن فرصت طراحی شده

۴. ارتباط فرصت یادگیری با تجربیات پیشین

راهنمای سناریو در موقعیت ۵

سناریو این موقعیت دربردارنده یک مشکل زیست محیطی در محیط مدرسه (ترجیحا در ایران) است که نیازمند مداخله مهارت‌آموز به شکل طراحی یک فرصت یادگیری است. طرح وی از منظر داشتن منطق و برقراری ربط منطقی با سایر عناصر برنامه درسی، تحلیل آسیب‌های ناشی از آلاینده‌ها، اجرایی بودن فرصت طراحی شده و ارتباط آن با تجارب متنوع دانش‌آموزان مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. انتظار می‌رود در این فرایند به سوالات زیر پاسخ داده شود:

۱- آیا طرح وی به وضوح ربط منطقی اهداف و محتوا و سایر عناصر برنامه درسی را در فرصت یادگیری طراحی شده تبیین نموده است؟ آیا استدلال و تبیین مناسبی برای چرایی، و چگونگی مواجهه با آلودگی‌های محیط زیست ارائه می‌دهد؟ ۲- آیا توانسته است با تحلیل موقعیت اجرای فرصت یادگیری طراحی شده، امکانات و موانع موقعیتی را به جهت اجرایی بودن طرح خود مورد توجه کافی قرار داده و بررسی و تشریح نماید؟ آیا با توجه به شرایط اجرایی دلایل قابل قبولی ارائه می‌دهد؟ ۳- آیا توانسته است با به‌گزینی تجارب متنوع پیشین و استفاده مناسب از آنها در موقعیت‌های جدید، در فراگیران درگیری شناختی، رفتاری و انگیزشی ایجاد کند؟

موقعیت ۶ رشته مراقبت سلامت با امکان ترکیب با موقعیت ۳

نقد یک برنامه تغذیه براساس نیازهای تغذیه‌ای برای یک گروه سنی خاص

ملاک‌های ارزیابی:

۱. تحلیل برنامه غذایی با توجه به اصول تغذیه سالم

۲. ارائه راهکار برنامه تغذیه‌ای برای گروه سنی خاص

راهنمای سناریو در موقعیت ۶

سناریوی این موقعیت دربردارنده یک برنامه غذایی فرضی است و انتظار می‌رود مهارت‌آموز بر اساس اصول تغذیه سالم و گروه‌های غذایی، شاخص‌های رشد در سنین پنج تا نوزده سالگی، شاخص قد به وزن، شاخص نمایه توده بدنی، واحد غذایی مورد نیاز و گروه‌های غذایی، ویژگی‌های سنی و جنسی و مواد غذایی موجود در منطقه جغرافیایی و ... به تحلیل جدول برنامه غذایی خود بپردازد. مهارت‌آموز لازم است استدلال و تبیین مناسبی برای چرایی گنجاندن گروه‌های غذایی ارائه داده و بر اساس آگاهی از اصول تغذیه، شاخص‌های رشد و ویژگی‌های دانش‌آموز، به طور مستدل برنامه موجود را مورد تحلیل قرار دهد و با تحلیل یک برنامه غذایی خاص، یک راهکار جایگزین برای دانش‌آموز با توجه به ویژگی‌های خاص انتخاب کرده و برای انتخاب و تصمیم خود دلایل قابل قبولی ارائه می‌دهد.

موقعیت ۷ رشته مراقبت سلامت

تدوین برنامه پیشگیری در بهداشت فردی و عمومی

ملاک‌های ارزیابی:

۱. اصول پیشگیری

۲. بهداشت فردی

۳. بهداشت عمومی

راهنمای سناریو در موقعیت ۷

در این موقعیت از مهارت‌آموز خواسته می‌شود تا به تدوین یک برنامه پیشگیری در بهداشت فردی و عمومی (یا تلفیقی از این دو) در یک مدرسه بپردازد (یا برنامه طراحی شده را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد). در این موقعیت از مهارت‌آموز انتظار می‌رود از روش‌های متنوع و با بهره‌گیری از یافته‌های علمی مناسب، اطلاعات لازم برای برنامه‌ریزی و طراحی خود را گردآوری کرده و برای پرسش‌های زیر پاسخ‌های منطقی و با استدلال ارائه دهد: ۱- آیا مهارت‌آموز شناخت کاملی از اپیدمیولوژی و عوامل مؤثر در انتشار و اپیدمی بیماری‌ها دارد؟ ۲- آیا مهارت‌آموز در طراحی خود اصول کلی پیشگیری و کنترل بیماری‌های واگیردار و غیر واگیردار را به درستی به کار بسته است؟ ۳- آیا مهارت‌آموز درک کامل از اصول بهداشت فردی دارد؟ ۴- آیا مهارت‌آموز شناخت کامل از روش‌ها و مراحل آموزش بهداشت فردی دارد؟ ۵- آیا مهارت‌آموز با درک کامل از اصول بهداشت فردی و بهره‌گیری از روش‌ها و مراحل آموزش بهداشت فردی، توانسته برنامه مدون مناسب و قابل دفاع در این رابطه طراحی و ارائه نماید؟ ۶- آیا مهارت‌آموز درک کامل از اصول بهداشت عمومی دارد؟ ۷- آیا مهارت‌آموز شناخت کامل از روش‌ها و مراحل آموزش بهداشت عمومی دارد؟ ۸- آیا مهارت‌آموز با درک کامل از اصول بهداشت عمومی و بهره‌گیری از روش‌ها و مراحل آموزش بهداشت عمومی، توانسته برنامه مدون مناسب و قابل دفاع در این رابطه طراحی و ارائه نماید؟

گروه برای راهنمایی، غیرقابل استناد

نقد موقعیت‌های تربیتی و تصمیم‌گیری در شرایط تعارض آمیز اخلاقی با توجه به ساحت‌های شش‌گانه

ملاک‌های ارزیابی:

۲. کاربرد اصول

۱. تحلیل موقعیت

۴. حل تعارض‌های اخلاقی

۳. نقد با توجه به ساحت‌های تربیتی

راهنمای سناریو در موقعیت ۱

در این سناریو، یک موقعیت تعارض آمیز اخلاقی/تربیتی (عمل فردی/سازمان آموزشی) که نیازمند تصمیم‌گیری و دفاع از تصمیم اتخاذ شده مبتنی بر تحلیل و درک موقعیت و رفع تعارض به وجود آمده است به مهارت‌آموز ارائه می‌گردد. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا با توجه به موقعیت پیش آمده به بررسی دقیق دلایل این کنش اخلاقی/تربیتی پرداخته و نقش فعال خود را به عنوان هدایت‌کننده جریان تربیت در موقعیت اخلاقی/تربیتی ایجاد شده به درستی توصیف کند. بر این اساس و در توصیف خود، مهارت‌آموز باید برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز درباره چیستی و چگونگی اصول اخلاقی (حقوق و تکالیف) حاکم بر موقعیت تعارض آمیز پیش آمده، به شناخت و ثبوتی رسیده است؟ آیا مهارت‌آموز استدلال و تبیین مناسبی برای چرایی وجوه مختلف موقعیت تعارض آمیز پیش آمده، به شناخت و ثبوتی رسیده است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز توانسته است با کنار هم نهادن موقعیت‌های اخلاقی/تربیتی مختلف و با استفاده از تجربیات پیشین خود، نقاط اختلاف و اشتراک آن‌ها را از منظر ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) با موقعیت تعارض آمیز پیش آمده شناسایی و مقایسه کند؟ ۳- آیا مهارت‌آموز توانسته است دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در یک موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) تعارض آمیز را شناسایی کرده و آن را با استدلال‌های اخلاقی (توجیهات) مناسب، از منظر اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) و ساحت‌های شش‌گانه سند تحول تبیین کند؟ ۴- آیا مهارت‌آموز توانسته است نتایج و آثار هر یک از ارزش‌های اخلاقی حرفه‌ای (حقوق و تکالیف) را در موقعیت تعارض آمیز پیش آمده بررسی و تشریح نماید؟ ۵- آیا مهارت‌آموز توانسته یکی از اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) موجود در موقعیت تعارض آمیز تربیتی را انتخاب کرده و برای انتخاب و تصمیم خود دلایل قابل قبولی ارائه دهد؟ ۶- پیشنهاد سازنده مهارت‌آموز برای بهبود یا کاهش موقعیت‌های تعارض آمیز تربیتی مشابه با موقعیت پیش آمده چیست؟ ۷- آیا مهارت‌آموز توانسته است در اتخاذ تصمیم جدید به ساحت‌های مختلف تربیتی توجه کافی داشته است؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای موقعیت تعارض آمیز اخلاقی پیش آمده را بر اساس اصول اخلاق حرفه‌ای و با توجه به ساحت‌های شش‌گانه تربیتی سند تحول مورد تحلیل و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی، پاسخ دهد. در این موقعیت بیش از خود تصمیم اتخاذشده، استدلال، تحلیل و ارائه شواهد حایز اهمیت است.

طراحی فعالیت مشارکت گروهی بر اساس مبانی روانشناختی و اصول طراحی بازی و تدریس و رشد استعدادها

ملاک‌های ارزیابی:

۲. طراحی فرصت‌های تربیتی

۱. تحلیل موقعیت تربیتی

۳. اجرا و ارزیابی فرصت‌ها

در سطوح سه ملاک فوق: میزان مشارکت، رعایت ویژگی‌های رشد، میزان فعال بودن، تنوع استعدادها و روش بازی

راهنمای سناریو در موقعیت ۲

در این سناریو، نمونه‌ای از شیوه مشارکت دادن دانش‌آموزان یک مدرسه توسط مربی امور تربیتی در فعالیت‌های پرورشی گروهی (از قبیل گروه سرود، تئاتر، روزنامه دیواری و ...) به مهارت‌آموزان ارائه می‌شود. در این نمونه مراحل کار مربی امور تربیتی از شیوه انتخاب دانش‌آموزان مدرسه برای این کار گروهی تا مراحل پایانی کار، برای مهارت‌آموز تشریح می‌شود. از مهارت‌آموز خواسته می‌شود تا شیوه اجرای کار توسط مربی امور تربیتی را در شاخص‌های زیر مورد بررسی قرار داده و ضمن نگارش استنباط خود از این فرایند، نقاط قوت و ضعف کار مربی را تحلیل کرده و پیشنهادهای اصلاحی خویش جهت بهبود روند اجرا شده در این فعالیت گروهی را ارائه دهد و با توجه به موارد اصلاحی خویش این فعالیت مشارکت گروهی را مورد نقد و ارزیابی قرار داده و به پرسش‌ها پاسخ مستدل و منطقی دهد: ۱- آیا مربی امور تربیتی در فرایند تشکیل گروه و اجرای مشارکت گروهی، مفاهیم اساسی فعالیت‌های گروهی را در نظر گرفته و تفاوت و تشابه آن‌ها را از هم تمییز داده است؟ ۲- آیا به فرایندهای رشد روانی دانش‌آموزان توجه لازم را مبذول داشته است؟ ۳- آیا در انتخاب اعضای گروه شیوه‌ای مناسب را اتخاذ کرده است؟ ۴- بعد از انتخاب اعضای گروه و در اختصاص نقش به آن‌ها تفاوت‌های فردی و استعدادهای مختلف آن‌ها را در نظر گرفته است؟ ۵- آیا مشارکت گروهی به شیوه‌ای طراحی شده که دارای تأثیر مثبت روانشناختی بر رشد فرایندهای روانی و استعدادهای دانش‌آموزان باشد؟ ۶- آیا این مربی به نقش معلمی و مربی‌گری خویش در این فرایند به اندازه کافی توجه داشته است؟ ۷- آیا دلایل کافی برای اینکه این فعالیت گروهی در نهایت منجر به یادگیری عمیق و رفتار اجتماعی مناسب و خلاقانه دانش‌آموزان در موقعیت‌های واقعی زندگی خواهد شد، ارائه کرده است؟ ۸- آیا در طراحی این فعالیت گروهی از اصول و قواعد بازی‌های گروهی و پرورشی بهره لازم برده است؟ ۹- آیا شواهد کافی برای استفاده از بازی‌های طراحی شده در رشد استعدادها و تقویت فرایندهای درونی دانش‌آموزان ارائه شده است؟ ۱۰- آیا این مربی در طراحی این فعالیت گروهی و به منظور اثربخشی بیشتر آن، از اصول و نظریه‌های مرتبط از قبیل نظریه ساختن‌گرایی بهره مناسب برده است؟ ۱۱- آیا این مربی در طراحی این فعالیت گروهی خلاقیت لازم را داشته است؟ ۱۲- آیا این مربی امور تربیتی در این تکلیف به صورت حرفه‌ای عمل کرده است؟ ۱۳- اگر شما به جای این مربی بودید چه تغییراتی ایجاد می‌کردید که این فعالیت گروهی به شکل مناسب‌تر و حرفه‌ای‌تر اجرا شود؟

مهارت‌آموز باید استدلال خود را مرتبط با موارد بالا نوشته و به صورت منطقی فرایند اجراشده را نقد کند.

طراحی و کاربرد رسانه‌های هنری تربیتی در فعالیت‌های پرورشی

ملاک‌های ارزیابی:

۱. انواع رسانه‌ها و کاربرد آنها
۲. زیبایی‌شناسی
۳. طراحی و تولید
۴. ارزیابی اثربخشی (به همراه کاربردپذیری)

راهنمای سناریو در موقعیت ۳

در این سناریو، مربی امور تربیتی یک مدرسه، اقدام به طراحی و کاربرد رسانه‌های هنری تربیتی در فعالیت‌های پرورشی کرده است. (به طور مثال خواستار طراحی یک رسانه هنری تربیتی جهت ترویج فرهنگ غنی دینی و تقویت هویت ایرانی اسلامی دانش‌آموزان است و به منظور جذاب شدن و تعمیق این باورها و اثربخش شدن یادگیری ایشان و همچنین جهت درگیر کردن دانش‌آموزان در این فعالیت از روش یادگیری معکوس استفاده کرده و ابزارهای یادگیری الکترونیکی و فناوری‌های روز را در این زمینه به خدمت گرفته است). نمونه‌ای از چگونگی فعالیت این مربی از ابتدای طراحی تا مراحل نهایی یادگیری این فعالیت پرورشی مربی را در اختیار مهارت‌آموزان قرار داده ایم. آن‌گاه از مهارت‌آموز خواسته می‌شود تا شیوه اجرای کار توسط مربی امور تربیتی را در شاخص‌های زیر مورد بررسی، نقد و ارزیابی قرار داده و ضمن نگارش استنباط خود از این فرایند، نقاط قوت و ضعف کار مربی را تحلیل کرده و پیشنهادهای اصلاحی خویش جهت بهبود روند اجرا شده در این فعالیت پرورشی را ارائه دهد و با ارائه شواهد مستدل و منطقی، با توجه به موارد اصلاحی خویش این فعالیت پرورشی را بازطراحی نماید: ۱- با توجه به توجیه این فعالیت، برای دانش‌آموزان توسط مربی، آیا او تسلط خود را بر مفاهیم و مبانی نظری تکنولوژی آموزشی و موقعیت‌های آموزشی نشان داده است؟ ۲- با توجه به طراحی صورت گرفته توسط این مربی، آیا او ضرورت استفاده از رسانه‌های آموزشی و پرورشی را درک کرده و توانسته با انتقال این درک به دانش‌آموزان آن‌ها را جهت انجام این فعالیت ترغیب و آماده نماید؟ ۳- آیا مربی از ظرفیت رسانه‌های هنری تربیتی (رسانه‌های سنتی و نوین) مختلف در فرایند تدریس و پیام رسانی پرورشی (تبلیغی-فرهنگی) به نحو مطلوب استفاده کرده است؟ ۴- آیا رسانه‌های پیشنهادی مربی دارای اثربخشی لازم در موقعیت‌های آموزشی و پرورشی عینی و رسانه محور هستند؟ ۵- آیا مربی توانسته با تشخیص ویژگی‌های رسانه‌های سنتی و نوین، از رسانه متناسب با موضوع، مخاطب و امکانات را انتخاب و استفاده کرده و آن را به دانش‌آموزان معرفی کند؟ ۶- آیا این مربی رسانه متناسب با گروه سنی دانش‌آموزان را با توجه به مبانی گرافیک و مهارت‌های هنری و مراحل طراحی و تولید رسانه‌های سنتی و نوین انتخاب کرده است؟ ۷- آیا این مربی توانسته است به خوبی بین طراحی و تولید رسانه هنری تربیتی و موضوعات متنوع تربیتی اعم از سیاسی، اجتماعی و ملی ارتباط برقرار کند؟ ۸- آیا این مربی به حدی از توانایی در تولید رسانه‌های خودساخته هنری تربیتی رسیده است که بتواند نقش مربی‌گری خود را در این زمینه به خوبی ایفا نماید؟ ۹- آیا روند فعالیت این مربی منجر به یادگیری عمیق و اثربخش دانش‌آموزان در موقعیت‌های واقعی خواهد شد. ۱۰- آیا این مربی در طراحی این فعالیت خلاقیت لازم را داشته است؟ ۱۱- آیا می‌توان این مربی امور تربیتی را در زمره مربیان حرفه‌ای و متعهد محسوب کرد؟ مهارت‌آموز باید استدلال خود را در پیوند با موارد بالا نوشته و به صورت منطقی فرایند اجرا شده را نقد کرده و مورد اصلاح و بازطراحی قرار دهد.

موقعیت ۴ رشته مربی امور تربیتی

طراحی آموزش مهارت‌های اجتماعی-سیاسی

ملاک‌های ارزیابی:

۱. کاربرد اصول

۲. آموزش مهارت‌های اجتماعی

۳. آسیب‌ها و موانع

راهنمای سناریو در موقعیت ۴

در این سناریو، مربی امور تربیتی یک مدرسه به منظور ایفای نقش خود در آموزش مهارت‌های اجتماعی و سیاسی به دانش‌آموزان، به طراحی این نوع از آموزش‌ها دست زده است. (به عنوان مثال از فرصت انتخابات شورای دانش‌آموزی مدرسه به عنوان یک فرصت طلایی استفاده کرده و طرح مدونی را برای مراحل انجام این انتخابات از ابتدا تا انتها پی‌ریزی کرده است). طراحی این مربی برای آموزش مهارت‌های اجتماعی و سیاسی در قالب یک سناریو به مهارت‌آموز ارائه می‌گردد. از مهارت‌آموز خواسته می‌شود تا شیوه اجرای کار توسط مربی امور تربیتی را در شاخص‌های زیر مورد بررسی، نقد و ارزیابی قرار داده و ضمن نگارش استنباط خود از این فرایند، نقاط قوت و ضعف کار مربی را تحلیل کرده و پیشنهادهای اصلاحی خویش جهت بهبود روند اجرا شده در این فعالیت پرورشی را ارائه دهد و با توجه به موارد اصلاحی خود این فعالیت پرورشی را بازطراحی نماید: ۱- آیا این مربی برای درگیر کردن دانش‌آموزان در این فرایند، اصول و روش‌های آموزش مهارت‌های اجتماعی و سیاسی را به درستی و به صورت مدلل و خلاقانه‌ای به کار برده است؟ ۲- آیا اصول و روش‌های آموزش مهارت‌های اجتماعی و سیاسی به کار برده شده، متناسب با موقعیت مورد نظر هست؟ ۳- آیا مربی توانسته نقش خود را به خوبی در این طراحی تبیین و ایفا نماید؟ ۴- آیا مربی از ظرفیت غنی اوقات فراغت دانش‌آموزان در طراحی آموزش این مهارت اجتماعی و سیاسی به نحو مطلوب استفاده کرده است؟ ۵- آیا طراحی این معلم از ابتکار لازم جهت ایجاد احساس مثبت در خود و دانش‌آموزان برخوردار است؟ ۶- آیا می‌توان از شیوه طراحی این مربی در سایر موقعیت‌های مسأله‌دار حرفه معلمی و موقعیت‌های خاص مدرسه استفاده کرد؟ ۷- با توجه به طراحی انجام شده آیا این مربی قادر به اجرای هم‌زمان چندین مهارت اجتماعی و سیاسی و آموزش هم‌زمان با اجرای آن‌ها به دانش‌آموزان است؟ ۸- آیا این مربی توانسته است در حین طراحی و اجرای فرایند آموزش مهارت‌های اجتماعی و سیاسی به نقاط ضعف و قوت خود پی ببرد؟ ۹- آیا این مربی در طراحی خود، شناخت مناسبی از آسیب‌ها و موانع آموزش مهارت‌های اجتماعی و سیاسی داشته است؟ ۱۰- آیا مربی با توجه به علل بروز آسیب‌ها و موانع راهکار اجرایی (مشاوره) به دانش‌آموزان ارائه داده است؟ ۱۱- آیا روند فعالیت این مربی منجر به یادگیری عمیق و اثربخش دانش‌آموزان در موقعیت‌های واقعی خواهد شد. ۱۲- آیا این مربی در طراحی این فعالیت خلاقیت لازم را داشته است؟ ۱۳- آیا می‌توان این مربی امور تربیتی را در زمره مربیان حرفه‌ای و متعهد محسوب کرد؟ مهارت‌آموز باید استدلال خود را در مورد موارد بالا نوشته و به صورت منطقی فرایند اجرا شده را نقد کرده و مورد اصلاح و بازطراحی قرار دهد.

طراحی راهنمایی، مشاوره و روان‌درمانی با تأکید بر اصول روان‌شناسی تربیتی و نیازها و مسائل نوجوانان و جوانان ۹۶
ملاک‌های ارزیابی:

۱. کاربرد روش‌ها و فنون ۲. طراحی برنامه (و در صورت نیاز مداخله) ۳. اجرا و ارزیابی

راهنمای سناریو در موقعیت ۵

نمونه یک سناریو به مهارت‌آموز ارائه می‌شود که در آن مربی امور تربیتی با دانش‌آموزی مواجه شده که با توجه به مشکلی که برایش پیش آمده است (فردی-روانی، تحصیلی-شغلی، عشق و ازدواج) نیازمند راهنمایی، مشاوره و در نهایت در صورت نیاز (و با کمک پرسنل مدرسه از قبیل مدیر و مشاور و ...) احتیاج به مداخله روان‌درمانی دارد. در این نمونه مراحل کار مربی امور تربیتی از ابتدای مواجهه با این دانش‌آموز تا راهنمایی، مشاوره و در نهایت مداخله روان‌درمانی برای رفع اختلال پیش آمده تشریح شده است. از مهارت‌آموز خواسته می‌شود تا شیوه اجرای کار توسط مربی امور تربیتی را در شاخص‌های زیر مورد بررسی قرار داده و ضمن نگارش استنباط خود از این فرایند، نقاط قوت و ضعف کار مربی را تحلیل کرده و پیشنهادهای اصلاحی خویش جهت بهبود روند اجرا شده در این سناریو را ارائه دهد و شیوه طراحی راهنمایی، مشاوره و روان‌درمانی این مربی را با توجه به موارد اصلاحی خویش مورد نقد و ارزیابی قرار دهد: ۱- آیا مربی امور تربیتی در فرایند طراحی خود از اصول روانشناسی تربیتی فردی، رشد و تفاوت‌های فردی استفاده کرده است؟ ۲- آیا شناخت درستی از دیدگاههای مختلف رشد و تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان داشته و استدلال قابل دفاع و منطقی در این زمینه ارائه داده است؟ ۳- آیا در طراحی خود به درستی نیازها و مسائل نوجوانان و جوانان (از قبیل مساله بلوغ و فرایندهای روانی و...) را تشخیص داده و از زوایای مختلف تفاوت و تشابه و رابطه بین دیدگاههای متنوع در این زمینه را مورد بررسی و مقایسه قرار داده است؟ ۴- آیا به درستی روش‌ها و فنون راهنمایی و مشاوره مورد نیاز را تشخیص داده و با درک ارتباط و مقایسه بین این روش‌ها، از مناسب‌ترین روش در فرایند طراحی خویش استفاده کرده است؟ ۵- آیا با در نظر گرفتن شرح وظایف کارکنان مدرسه و تأثیری که می‌توانند در روند طراحی او داشته باشند، از همکاری سایر پرسنل (از قبیل مدیر و مشاور مدرسه و ...) جهت طراحی، مشاوره و مداخله روان‌درمانی خویش و با استدلال منطقی و قابل دفاع استفاده نموده است؟ ۶- با توجه به طراحی صورت گرفته از طرف این مربی، آیا این مربی دانش کافی در زمینه انواع، علل، ساخت و پدیدایی اختلالات و مسائل روانی دوره نوجوانی و جوانی (اختلالات فردی و روانی، اختلالات تحصیلی و شغلی، اختلالات عشق و ازدواج) و روابط بین این مباحث و وجوه تفاوت و تشابه آنها دارد؟ استدلال منطقی مهارت‌آموز در این زمینه چیست؟ ۷- آیا مربی امور تربیتی دانش کافی درباره رویکردها و برنامه‌های راهنمایی و مشاوره در ایران و جهان و وجوه تفاوت و تشابه آن (بررسی تطبیقی) دارد و توانسته رویکرد مناسب را انتخاب کرده و به کار ببندد؟ ۸- بنابر استدلال این مربی در روند طراحی برنامه راهنمایی، مشاوره و مداخله روان‌درمانی، آیا برنامه طراحی شده او در صورت اجرا به نتایج مورد انتظار و کاربردی در حل اختلال مطرح شده منجر خواهد شد؟ ۹- آیا دلایل و استدلال منطقی و قابل دفاع برای این که طراحی این مربی دارای خلاقیت و ابتکار لازم بوده و به نتایج مطلوب خواهد انجامید؛ وجود دارد؟ ۱۰- اگر شما به جای این مربی بودید چه تغییراتی ایجاد می‌کردید که روند طراحی برنامه راهنمایی، مشاوره و روان‌درمانی به شکل مناسب‌تر و حرفه‌ای‌تر اجرا شود؟ مهارت‌آموز باید استدلال خود را در مورد موارد بالا نوشته و به صورت منطقی فرایند اجرا شده را نقد کند.

طراحی آموزش مهارت‌های زندگی به دانش‌آموزان با شناخت مهارت‌ها و اهمیت آنها و انواع روش‌های آموزش (ورودی ۹۷)

ملاک‌های ارزیابی:

۱. رویکردها و مدل‌ها ۲. فرایند آموزش

۳. طراحی موقعیت ۴. اجرا و ارزیابی

راهنمای سناریو در موقعیت ۶

مربی امور تربیتی مدرسه‌ای با توجه به دغدغه‌های سازمانی خود در ارتباط با توانمندسازی دانش‌آموزان در ابعاد روانی-اجتماعی و بهبود سطح سلامت روانی - اجتماعی مدرسه و در وهله بعد تقویت رفتارهای سالم در سطح جامعه، یک مجموعه از آموزش‌های (از قبیل کارگاه‌های توانمندسازی در اوقات فراغت دانش‌آموزان) مهارت‌های زندگی و اجتماعی (شامل مهارت‌های تصمیم‌گیری، تفکر خلاق، خودآگاهی، روابط بین فردی و...) به منظور پیشگیری از آسیب‌های روانی-اجتماعی (خشونت، اعتیاد، خودکشی، آزار کودکان، ایدز و...) را برای دانش‌آموزان طراحی نموده است. در این سناریو مراحل کار مربی امور تربیتی از ابتدای فرایند طراحی آموزش مهارت‌های زندگی به دانش‌آموزان، تا انتهای آن، تشریح شده است. از مهارت‌آموز خواسته می‌شود تا شیوه اجرای کار توسط مربی امور تربیتی را در شاخص‌های زیر مورد بررسی قرار داده و ضمن نگارش استنباط خود از این فرایند، نقاط قوت و ضعف کار مربی را تحلیل کرده و پیشنهادهای اصلاحی خویش جهت بهبود روند اجرا شده در این سناریو را ارائه دهد و شیوه طراحی آموزش مهارت‌های زندگی به دانش‌آموزان این مربی را با توجه به موارد اصلاحی خویش مورد نقد و ارزیابی قرار دهد: ۱- آیا مربی امور تربیتی در فرایند طراحی خود، مبانی نظری و انواع آموزش مهارت‌های زندگی و روش‌های آموزش آن را به طور کامل شناخته و استفاده کرده است؟ ۲- آیا نظریه‌های تحولی و ساختن‌گرایی و استلزامات این نظریات را در آموزش مهارت‌های زندگی به کار بسته است؟ ۳- آیا با استفاده از ابزارهای مختلف موجود در این حوزه، دستاورد آموزش مهارت‌های زندگی به دانش‌آموزان را مورد سنجش و ارزیابی قرار داده است؟ ۴- آیا به درستی رویکردها و مدل‌های آموزش مهارت‌های زندگی را در طراحی آموزش مهارت‌های زندگی تشخیص داده و استفاده کرده است؟ ۵- آیا توانسته است با استفاده از شیوه‌های مداخله‌ی یادگیری اجتماعی، تلفیقی از مدل‌ها و روش‌های مختلف را در آموزش مهارت‌های زندگی به کار بندد؟ ۶- آیا این مربی در طراحی آموزش مهارت‌های زندگی با آگاهی کاملی که از مفاهیم مهارت و الگودهی مهارت دارد، توانسته است انجام مهارت به صورت هدایت شده و انجام مهارت به صورت مستقل را به طور کامل تمییز داده و در با استفاده از شیوه آموزش مناسب در فرایند طراحی خود از آن استفاده نماید؟ ۷- آیا این مربی امور تربیتی در فرایند طراحی آموزش مهارت‌های زندگی به دانش‌آموزان، راهکارهای بهبود تعمیم‌دهی مهارت (به شرایط واقعی زندگی) را ارائه داده است؟ ۸- آیا مربی امور تربیتی با شناخت کافی که از ساحت‌های تربیتی (تعلیم و تربیت اجتماعی-سیاسی، تربیت زیستی بدنی و تربیت علمی و فناورانه) مرتبط با آموزش مهارت‌های زندگی و قلمرو این ساحت‌ها دارد؛ توانسته است استلزامات تأکید شده در این ساحت‌ها را در آموزش مهارت‌های زندگی به کار بسته و دلایل کاربست آن‌ها را تبیین نماید؟ ۹- بنابر استدلال‌ات این مربی در روند

طراحی برنامه آموزش مهارت‌های زندگی، آیا برنامه طراحی شده او در صورت اجرا به نتایج مورد انتظار و کاربردی در توانمندسازی دانش‌آموزان به منظور ارتقای سطح بهداشت روانی- اجتماعی خودشان، مدرسه و جامعه منجر خواهد شد؟ ۱۰- آیا دلایل منطقی و قابل دفاع برای این که طراحی این مربی دارای خلاقیت و ابتکار لازم بوده و به نتایج مطلوب خواهد انجامید، وجود دارد؟ ۱۱- اگر شما به جای این مربی بودید چه تغییراتی ایجاد می‌کردید که روند طراحی برنامه راهنمایی، مشاوره و روان‌درمانی به شکل مناسب‌تر و حرفه‌ای‌تر اجرا شود؟

مهارت‌آموز باید استدلال خود را در پیوند موارد بالا نوشته و به صورت منطقی فرایند اجرا شده را نقد کند.

نمونه برای راهنمایی، غیر قابل استناد

نقد موقعیت‌های تربیتی و تصمیم‌گیری در شرایط تعارض آمیز اخلاقی با توجه به ساحت‌های شش‌گانه

ملاک‌های ارزیابی:

۲. کاربرد اصول

۱. تحلیل موقعیت

۴. حل تعارض‌های اخلاقی

۳. نقد با توجه به ساحت‌های تربیتی

راهنمای سناریو در موقعیت ۱

در این سناریو، یک موقعیت تعارض آمیز اخلاقی/تربیتی (عمل فردی/سازمان آموزشی) که نیازمند تصمیم‌گیری و دفاع از تصمیم اتخاذ شده مبتنی بر تحلیل و درک موقعیت و رفع تعارض به وجود آمده است به مهارت‌آموز ارائه می‌گردد. از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا با توجه به موقعیت پیش آمده به بررسی دقیق دلایل این کنش اخلاقی/تربیتی پرداخته و نقش فعال خود را به عنوان هدایت‌کننده جریان تربیت در موقعیت اخلاقی/تربیتی ایجاد شده به درستی توصیف کند. بر این اساس و در توصیف خود، مهارت‌آموز باید برای پرسش‌های زیر پاسخ منطقی با استدلال قابل دفاع و بر پایه شواهد ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز درباره چیستی و چگونگی اصول اخلاقی (حقوق و تکالیف) حاکم بر موقعیت تعارض آمیز پیش آمده، به شناخت وثیقی رسیده است؟ آیا مهارت‌آموز استدلال و تبیین مناسبی برای چرایی وجوه مختلف موقعیت تعارض آمیز پیش آمده، به شناخت وثیقی رسیده است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز توانسته است با کنار هم نهادن موقعیت‌های اخلاقی/تربیتی مختلف و با استفاده از تجربیات پیشین خود، نقاط اختلاف و اشتراک آن‌ها را از منظر ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) با موقعیت تعارض آمیز پیش آمده شناسایی و مقایسه کند؟ ۳- آیا مهارت‌آموز توانسته است دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در یک موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) تعارض آمیز را شناسایی کرده و آن را با استدلال‌های اخلاقی (توجیهات) مناسب، از منظر اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) و ساحت‌های شش‌گانه سند تحول تبیین کند؟ ۴- آیا مهارت‌آموز توانسته است نتایج و آثار هر یک از ارزش‌های اخلاقی حرفه‌ای (حقوق و تکالیف) را در موقعیت تعارض آمیز پیش آمده بررسی و تشریح نماید؟ ۵- آیا مهارت‌آموز توانسته یکی از اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) موجود در موقعیت تعارض آمیز تربیتی را انتخاب کرده و برای انتخاب و تصمیم خود دلایل قابل قبولی ارائه دهد؟ ۶- پیشنهاد سازنده مهارت‌آموز برای بهبود یا کاهش موقعیت‌های تعارض آمیز تربیتی مشابه با موقعیت پیش آمده چیست؟ ۷- آیا مهارت‌آموز توانسته است در اتخاذ تصمیم جدید به ساحت‌های مختلف تربیتی توجه کافی داشته است؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای موقعیت تعارض آمیز اخلاقی پیش آمده را بر اساس اصول اخلاق حرفه‌ای و با توجه به ساحت‌های شش‌گانه تربیتی سند تحول مورد تحلیل و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی، پاسخ دهد. در این موقعیت بیش از خود تصمیم اتخاذشده، استدلال، تحلیل و ارائه شواهد حایز اهمیت است.

تحلیل موقعیت‌های تربیتی از منظر اصول آموزش و پرورش - ویژه ورودی ۹۶

ملاک‌های ارزیابی:

۱. موقعیت تربیتی (با تحلیل و تفسیر)

۲. کاربرد اصول

۳. خلاقیت و نوآوری

راهنمای سناریو در موقعیت ۲

در این سناریو یک موقعیت/فرصت و یا یک مورد/تصمیم تربیتی-آموزشی برای مهارت‌آموز توصیف شده و مهارت‌آموز باید بتواند قادر به تحلیل و نقد این سناریو بر مبنای اصول و مبانی آموزش و پرورش باشد. چرا که در شرایط واقعی، تصمیم‌گیری سرنوشت ساز و پیچیده در چنین موقعیت/فرصتی می‌تواند آینده فراگیران را به شدت تحت تأثیر قرار دهد. مهارت‌آموز برای تحلیل و نقد این سناریو و تصمیمات اتخاذ شده در آن، باید از راه‌های مختلف یادگیری، تفاوت‌های فردی، علایق و روش‌های یادگیری، و نیز اصول و مبانی این تصمیمات آگاه بوده و نسبت به ایجاد فرصت‌های یادگیری قابل دفاع احساس تعهد کند. این امر نیازمند آگاهی مهارت‌آموز نسبت به ماهیت اصول و چگونگی وضع اصول، نحوه به کارگیری و تأثیرات آن در سطح کلاس درس و مدرسه است. تحلیل و نقد انجام شده توسط مهارت‌آموز در این سناریو، پس از بررسی دقیق همه جوانب، به واسطه شاخص‌های زیر مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهد گرفت، لذا لازم است مهارت‌آموز برای این شاخص‌ها پاسخ مستدل و بر پایه شواهد علمی ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز در تحلیل و نقد خود، رابطه میان مبانی آموزش و پرورش (فلسفی، زیست‌شناختی، روان‌شناختی، جامعه‌شناختی، اقتصادی و مبانی آموزش و پرورش در ایران و جهان) و اصول (در نظر گرفتن واقعیت دوره کودکی و رشد، اصل فعالیت، اصل اجتماعی کردن، اصل خلاقیت، اصل تفرد یا شخصیت، اصل سندیت و اصل کمال) و چگونگی تأثیر پذیری اهداف از مبانی و اصول را در ساحت‌های تربیت تحلیل و نقد کرده است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز شواهدی از ارتباط میان ابعاد مختلف مبانی و اصول و اهداف دوره‌های تحصیلی در ساحت‌های شش گانه تربیت را در این سناریو گزارش نموده است؟ ۳- آیا مهارت‌آموز توانسته موقعیت/فرصت تربیتی-آموزشی توصیف شده را با توجه به ماهیت اصول حاکم بر آموزش و پرورش بررسی نماید؟ ۴- آیا تحلیل و نقد مهارت‌آموز نشان دهنده تأثیر و تأثر اصول آموزش و پرورش بر یکدیگر و نقش آن در سازمان دادن موقعیت‌ها/فرصت‌های تربیتی-آموزشی و آثار آن است؟ ۵- آیا مهارت‌آموز تبیین صحیحی از ارتباط بین اصول و روش‌های آموزش و پرورش (روش‌های تدریس قدیم، شهودی و فعال) ارائه داده است؟ ۶- آیا مهارت‌آموز در نقد و تحلیل تصمیمات آموزشی-تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه توانسته است میزان یکپارچگی تصمیمات را به جهت تأثیر پذیری از اصول با ذکر شواهدی از عملکرد دانش‌آموزان گزارش کند؟ ۷- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود تحلیل و نقد ارائه شده خواهد شد؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای موقعیت/فرصت تربیتی-آموزشی توصیف شده را مورد تحلیل و نقد قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

کاربست اصول مشاوره در راهنمایی شغلی/تحصیلی دانش‌آموزان

ملاک‌های ارزیابی:

۲. طراحی برنامه (و در صورت نیاز مداخله)

۱. کاربرد روش‌ها و فنون

۳. اجرا و ارزیابی

راهنمای سناریو در موقعیت ۳

در سناریوی این موقعیت از مهارت‌آموز خواسته می‌شود با کاربرت اصول راهنمایی و مشاوره در راهنمایی شغلی/تحصیلی دانش‌آموزان، برای یک یا چند دانش‌آموز که ویژگی‌های اجمالی آن‌ها در سناریو ذکر شده، راهنمایی تحصیلی یا شغلی ارائه دهد و یا راهنمایی ارائه شده را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد. مهارت‌آموز باید به گونه‌ای این فرایند را انجام دهد که مقررات و قوانین هدایت تحصیلی و ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان و تفاوت‌های فردی آنان را مورد توجه قرار داده و بر اساس اصول مشاوره به طور مستدل از تصمیم خود دفاع نماید. راهنمایی تحصیلی یا شغلی ارائه شده/نقد و ارزیابی شده توسط مهارت‌آموز در این سناریو، پس از بررسی دقیق همه جوانب، به واسطه شاخص‌های زیر مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهد گرفت، لذا لازم است مهارت‌آموز برای این شاخص‌ها پاسخ مستدل و بر پایه شواهد علمی ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز با اصول و قوانین و مقررات راهنمایی / مشاوره در مقاطع مختلف تحصیلی (از جمله راه‌های شناخت علایق و استعدادها، دانش‌آموزان، مقررات و قوانین آموزش و پرورش در زمینه انتخاب رشته تحصیلی و مواد درسی، ارتباط میان رشته‌های تحصیلی مدرسه با رشته‌های علمی دانشگاه و مشاغل مرتبط با آنها) آشنایی دارد؟ ۲- آیا مهارت‌آموز نظریه‌های مشاوره مورد نیاز را برای کمک به مسائل تحصیلی/شغلی آموخته و قادر به کاربرت این نظریه‌ها در طراحی راهنمایی تحصیلی/شغلی برای دانش‌آموزان است؟ ۳- آیا مهارت‌آموز قادر بوده است تا از این نظریه‌ها در موقعیت مقتضی و به شکل مناسب استفاده نماید؟ ۴- آیا مهارت‌آموز با مسائل تحصیلی رایج در مقاطع مختلف تحصیلی (نظیر افت تحصیلی، موانع یادگیری، ناتوانی در برنامه ریزی، استفاده نکردن از روش‌های مطالعه صحیح، و عدم هماهنگی روش تدریس معلمان با سبک‌های یادگیری دانش‌آموزان و...) آشنایی دارد؟ ۵- آیا مهارت‌آموز نظریه‌های مشاوره مورد نیاز را برای کمک به حل مسائل تحصیلی رایج در مقاطع مختلف تحصیلی را به درستی آموخته است و قادر به کاربرت این نظریه‌ها در طراحی خود بوده است؟ ۶- آیا مهارت‌آموز قادر به استفاده از این نظریه‌های مشاوره در موقعیت مقتضی و به شکل مناسب و دارای توانایی تطبیق آن با شرایط فرضی توصیف شده برای افزایش اثربخشی فعالیت‌های خود بوده است؟ ۷- آیا مهارت‌آموز توانایی آن را دارد که متناسب با شخصیت و نیازهای منحصر به فرد دانش‌آموزان، خدمات مشاوره تحصیلی را به آنان ارائه داده و راه‌های مناسبی را برای افزایش اثربخشی فعالیت‌های خود در نظر بگیرد؟ ۸- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود طراحی راهنمایی تحصیلی/شغلی مورد نقد و ارزیابی قرار گرفته، خواهد شد؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای راهنمایی تحصیلی/شغلی را ارائه و یا مورد نقد و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

تبیین علل بروز آسیب و طراحی / ارزیابی برنامه پیشگیری از آسیب

ملاک‌های ارزیابی:

۱. تحلیل و تبیین عوامل آسیب‌زا

۲. طراحی برنامه پیشگیری از آسیب اجتماعی

۳. ارزیابی طرح پیشگیری از آسیب اجتماعی

راهنمای سناریو در موقعیت ۴

در سناریوی این موقعیت، ویژگی‌های یک دانش‌آموز درگیر در یکی از گونه‌های آسیب‌های اجتماعی (نظیر اعتیاد، کج رفتاری‌های اقتصادی، طلاق، خودکشی و...) توصیف می‌شود و از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا ضمن تبیین علل بروز آسیب اجتماعی پیش آمده برای دانش‌آموز مورد نظر، به طراحی / ارزیابی برنامه پیشگیری از آسیب بپردازد. برنامه پیشگیری طراحی ارائه شده / نقد و ارزیابی شده توسط مهارت‌آموز در این سناریو، پس از بررسی دقیق همه جوانب، به واسطه شاخص‌های زیر مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهد گرفت، لذا لازم است مهارت‌آموز برای این شاخص‌ها پاسخ مستدل و بر پایه شواهد علمی ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز در طراحی / ارزیابی برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی، تبیین درستی از علل زیست‌شناسانه، روان‌شناسانه و جامعه‌شناسانه مؤثر بر بروز و شیوع آسیب اجتماعی پیش آمده، ارائه نموده است؟ ۲- آیا مهارت‌آموز اثرات پیشگیری اولیه، ثانویه و ثالثیه آسیب‌های اجتماعی را با یکدیگر مقایسه کرده و نقش هر یک از سه سطح پیشگیری را در کنترل آسیب اجتماعی مورد نظر تحلیل نموده است؟ ۳- آیا مهارت‌آموز با توجه به تبیین‌های زیست‌شناختی، روان‌شناختی و جامعه‌شناختی آسیب‌های اجتماعی یک برنامه پیشگیری اولیه، ثانویه و ثالثیه برای بهسازی محیط خانواده و مدرسه دانش‌آموز طراحی نموده است؟ ۴- آیا مهارت‌آموز با تحلیل نقش عوامل مختلف (اجتماعی- فرهنگی، فرایندهای شناختی- اجتماعی، اثرات هدف‌گزینی، علاقه و عاطفه، اثرات معلم و نقش والدین) در راستای افزایش انگیزش دانش‌آموز مذکور، برنامه طراحی شده را ارزیابی نموده است؟ ۵- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی طراحی شده / نقد و ارزیابی شده، خواهد شد؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای برنامه خود را طراحی و مورد نقد و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

طراحی/ارزیابی راهبرد آموزش تغییر رفتار - ویژه ورودی ۱۳۹۷

ملاک‌های ارزیابی:

۱. کاربرد اصول

۲. کاربرد روش‌ها

راهنمای سناریو در موقعیت ۵

در سناریوی این موقعیت، ویژگی‌های رفتاری یک دانش‌آموز که در محیط آموزشی کلاس درس یا مدرسه رفتار نامطلوبی را از خود بروز می‌دهد، توصیف شده و از مهارت‌آموز انتظار می‌رود تا دانش نظری روش‌های تغییر رفتار و روانشناسی پرورشی کاربردی را که در طول دوران تحصیل آموخته به کار بندد و با درک شناختی از دانش‌آموز توصیف شده، به طراحی/ارزیابی یک روش برای ایجاد رفتار جدید (یا تقویت رفتارهای مطلوب یا حذف رفتارهای نامطلوب) در او بپردازد. برنامه طراحی شده/نقد و ارزیابی شده توسط مهارت‌آموز در این سناریو، پس از بررسی دقیق همه جوانب، به واسطه شاخص‌های زیر مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهد گرفت، لذا لازم است مهارت‌آموز برای این شاخص‌ها پاسخ مستدل و بر پایه شواهد علمی ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز با مبانی تغییر رفتار آشنا است و توانسته دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت رفتار دانش‌آموز را با استفاده از مبانی تغییر رفتار تحلیل نماید؟ ۲- آیا مهارت‌آموز توانسته طراحی/ارزیابی یک روش ایجاد رفتار جدید (یا تقویت رفتارهای مطلوب یا حذف رفتارهای نامطلوب) را با توجه به مبانی تغییر رفتار در مورد دانش‌آموز مورد نظر انجام دهد؟ ۳- آیا مهارت‌آموز توانسته به بررسی دقیق موقعیت آموزشی و تربیتی این سناریو در سطح مدرسه پرداخته و میزان تأثیر پذیری تصمیمات خود از نظریه‌های تربیتی را با استناد به کاربرد این نظریه‌ها در پژوهش‌های مختلف بررسی کند؟ ۴- آیا مهارت‌آموز توانسته با توجه به موقعیت و بافت فرهنگی اجتماعی/تفاوت‌های فردی و متناسب با سبک شناختی/یادگیری دانش‌آموز مورد نظر در تدریس و سنجش کلاسی پیشنهادهای ارائه کند؟ ۵- انجام چه اصلاحات و تغییراتی منجر به بهبود طراحی ارائه شده/ارزیابی شده خواهد شد؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای برنامه را طراحی/مورد نقد و ارزیابی قرار دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

موقعیت ۶ رشته مشاوره

شناسایی چرخه یک اختلال رفتاری یا روانی و پیشنهاد مداخله مناسب (رفتاری یا روانکاوی)

ملاک‌های ارزیابی:

۱. شناسایی اختلال

۲. انواع و روش‌های مداخله

۳. اجرا و ارزیابی

راهنمای سناریو در موقعیت ۶

در سناریوی این موقعیت، نشانه‌های تشخیصی اختلال در یک دانش‌آموز مبتلا به یکی از اختلال‌های اضطرابی، خلقی، اختلال‌های مرتبط با مواد و ... ارائه شده و از مهارت‌آموز خواسته می‌شود به طراحی برنامه مداخله اولیه برای کمک به این دانش‌آموز بپردازد. مهارت‌آموز باید به گونه‌ای برنامه مداخله اولیه را طراحی کند که مبتنی بر تشخیص دقیق اختلال و موقعیت تربیتی توصیف شده بوده و به خوبی امکان استفاده از آموخته‌های نظری را در محیط آموزشی توصیف شده فراهم کند. طراحی انجام‌شده توسط مهارت‌آموز در این سناریو، پس از بررسی دقیق همه جوانب، به واسطه شاخص‌های زیر مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهد گرفت، لذا لازم است مهارت‌آموز برای این شاخص‌ها پاسخ مستدل و بر پایه شواهد علمی ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز توانسته با استفاده از راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی (DSM) رفتاری و رویکردهای مختلف، به شناسایی آسیب‌های روانی/ رفتاری دانش‌آموز مورد نظر بپردازد؟ ۲- آیا مهارت‌آموز به توانایی کاربرد ملاک‌های تشخیصی DSM برای شناسایی اختلالات روانی/ رفتاری در محیط مدرسه و شناخت نقاط ضعف و قوت هر یک از دیدگاه‌های نظری در مورد علل بروز آسیب‌های روانی دست پیدا کرده است؟ ۳- آیا مهارت‌آموز توانسته با استفاده از DSM فرضیه‌هایی را در مورد تشخیص اختلالات روانی/ رفتاری در محیط مدرسه در نظر گرفته و با استفاده از یک رویکرد کل‌نگر و تلفیقی از دیدگاه‌های موجود، به تصویر دقیق‌تری از آسیب‌های روانی دست یابد؟ ۴- آیا مهارت‌آموز با مواجهه با دانش‌آموز مبتلا به یکی از اختلال‌های روانی/ رفتاری، توانسته نشانه‌های تشخیصی اختلال در او را گزارش کرده و بطور مستدل و همراه با شواهد از تشخیص خود دفاع کند؟ ۵- آیا مهارت‌آموز در طراحی برنامه مداخله اولیه خود، توانسته برای کمک به رفع اختلال رفتاری/ روانی توصیف شده در دانش‌آموز مورد نظر، راهکار ارائه کند؟ ۶- آیا راهکار ارائه شده توسط مهارت‌آموز مبتنی بر تشخیص دقیق اختلال و موقعیت تربیتی توصیف شده و به طور مناسب ارائه شده است؟ ۷- آیا مهارت‌آموز طراحی برنامه مداخله اولیه برای کمک به دانش‌آموز مبتلا به اختلال رفتاری یا روانی را به نحوی انجام داده که به خوبی امکان استفاده از آموخته‌های نظری را در محیط آموزشی توصیف شده فراهم کند؟

مهارت‌آموز باید به گونه‌ای طراحی برنامه مداخله اولیه خویش را انجام دهد که بتواند هر کدام از سؤالات مطرح شده را با استدلال منطقی و مبتنی بر شواهد علمی و با توجه رشته تخصصی خود، پاسخ دهد.

طراحی / ارزیابی یک بازی یا فعالیت گروهی (مختص ورودی ۹۶)

ملاک‌های ارزیابی:

۱. تحلیل موقعیت تربیتی

۲. طراحی فرصت‌های تربیتی

۳. اجرا و ارزیابی فرصت‌ها

راهنمای سناریو در موقعیت ۷

در این سناریو نمونه‌ای از شیوه مشارکت دادن دانش‌آموزان یک مدرسه توسط مربی امور تربیتی در فعالیتهای پرورشی گروهی (از قبیل گروه سرود، تئاتر، روزنامه دیواری و ...) به مهارت‌آموزان ارائه می‌شود. در این نمونه مراحل کار مربی امور تربیتی از شیوه انتخاب دانش‌آموزان مدرسه برای این کار گروهی تا مراحل پایانی کار، برای مهارت‌آموز تشریح می‌شود. از مهارت‌آموز خواسته می‌شود تا شیوه اجرای کار توسط مربی امور تربیتی را در شاخص‌های زیر مورد بررسی قرار داده و ضمن نگارش استنباط خود از این فرایند، نقاط قوت و ضعف کار مربی را تحلیل کرده و پیشنهادهای اصلاحی خویش جهت بهبود روند اجرا شده در این فعالیت گروهی را ارائه دهد و با توجه به موارد اصلاحی خویش این فعالیت مشارکت گروهی را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد: ۱- آیا مربی امور تربیتی در فرایند تشکیل گروه و اجرای مشارکت گروهی، مفاهیم اساسی فعالیتهای گروهی را در نظر گرفته و تفاوت و تشابه آن‌ها را از هم تمییز داده است؟ ۲- آیا به فرایندهای رشد روانی دانش‌آموزان توجه لازم را مبذول داشته است؟ ۳- آیا در انتخاب اعضای گروه شیوه‌ای مناسب را اتخاذ کرده است؟ آیا بعد از انتخاب اعضای گروه و در اختصاص نقش به آن‌ها تفاوت‌های فردی و استعداد‌های مختلف آن‌ها را در نظر گرفته است؟ ۴- آیا مشارکت گروهی به شیوه‌ای طراحی شده که دارای تأثیر مثبت روانشناختی بر رشد فرایندهای روانی و استعداد‌های دانش‌آموزان باشد؟ ۵- آیا این مربی به نقش معلمی و مربی‌گری خویش در این فرایند به اندازه کافی توجه داشته است؟ ۶- آیا دلایل کافی برای اینکه این فعالیت گروهی در نهایت منجر به یادگیری عمیق و رفتار اجتماعی مناسب و خلاقانه دانش‌آموزان در موقعیتهای واقعی زندگی خواهد شد ارائه کرده است؟ ۷- آیا در طراحی این فعالیت گروهی از اصول و قواعد بازی‌های گروهی و پرورشی بهره لازم را برده است؟ ۸- آیا شواهد کافی برای استفاده از بازی‌های طراحی شده در رشد استعدادها و تقویت فرایندهای درونی دانش‌آموزان ارائه شده است؟ ۹- آیا این مربی در طراحی این فعالیت گروهی و به منظور اثربخشی بیشتر آن از اصول و نظریه‌های مرتبط از قبیل نظریه ساختن‌گرایی بهره مناسب برده است؟ ۱۰- آیا این مربی در طراحی این فعالیت گروهی خلاقیت لازم را داشته است؟ ۱۱- آیا این مربی امور تربیتی در این تکلیف به صورت حرفه‌ای عمل کرده است؟ ۱۲- اگر شما به جای این مربی بودید چه تغییراتی ایجاد می‌کردید که این فعالیت گروهی به شکل مناسب‌تر و حرفه‌ای‌تر اجرا شود؟

مهارت‌آموز باید استدلال خود را در مورد موارد بالا نوشته و به صورت منطقی فرایند اجرا شده را نقد کند.

طراحی، تدوین و ارزیابی خدمات مشاورتی مدرسه (مختص ورودی ۱۳۹۷)

ملاک‌های ارزیابی:

۱. کاربرد مدل‌های مشاورت‌گری

۲. مداخله

۳. اجرا و ارزیابی

راهنمای سناریو در موقعیت ۸

در این سناریو یک موقعیت نیازمند مداخله و مشاورت‌گری تحصیلی در مدرسه توصیف می‌شود و از مهارت‌آموز درخواست می‌شود تا با استفاده از آموخته‌های خود، ابعاد مختلف عملکرد مورد انتظار یک مشاورت‌گر را در آن موقعیت پیشنهاد داده و با استفاده از الگوها و مدل‌های مختلف مشاورت‌گری تحصیلی (بویژه مدل یکپارچه مشاورت‌گری تحصیلی) برای آن موقعیت فرضی، خدمات مشاورت‌گری پیشنهاد کند (یا خدمات ارائه‌شده را مورد نقد و ارزیابی قرار دهد) و از اثربخشی کاربست این خدمات مشاورت‌گری به طور مستدل دفاع نماید. خدمات مشاورت‌گری تحصیلی مشاورت‌گری پیشنهادی ارائه‌شده/ نقدشده توسط مهارت‌آموز در این سناریو، پس از بررسی دقیق همه جوانب، به واسطه شاخص‌های زیر مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهد گرفت، لذا لازم است مهارت‌آموز برای این شاخص‌ها پاسخ مستدل و بر پایه شواهد علمی ارائه دهد. ۱- آیا مهارت‌آموز شناخت کامل از مبانی نظری در زمینه مشاورت در محیط مدرسه و الگوها و مدل‌های مشاورت‌گری (مدل‌های پیشگیری، بحران، بهداشت روانی، حل مسئله، بویژه مدل یکپارچه مشاورت‌گری تحصیلی دارد؟ ۲- آیا مهارت‌آموز می‌تواند ضمن مقایسه و نقد دقیق مدل‌های مختلف مشاورت‌گری در مدرسه و ارائه نقاط قوت و ضعف آن‌ها این الگوها و مدل‌ها را به شیوه‌ای خلاقانه برای ارائه خدمات بهینه مشاورت‌گری در مدرسه به کار بندد؟ ۳- آیا مهارت‌آموز آشنایی کاملی از زمینه‌های فلسفی و قانونی کاربست مدرن مشاورت‌گری تحصیلی در موقعیت‌های مداخله در مدرسه دارد؟ ۴- آیا مهارت‌آموز شناخت کامل از مدل‌های مختلف مداخله مدرسه محور اثربخش (نقش طرح ABA در مداخله مدرسه محور، مدل‌های مداخله تحصیلی و مدل‌های مداخله رفتاری) دارد؟ ۵- آیا مهارت‌آموز توانسته این مدل‌های مختلف را به فراخور موقعیت مداخله‌ای در مدرسه به کار بندد؟ ۶- آیا مهارت‌آموز شناخت کامل از جایگاه و نقش مدرسه (به عنوان مکانی برای مشاورت‌گری)، مشاورت‌گر، مشاورت‌جویان و مراجعان در فرایند ارائه خدمات مشاورتی در مدرسه دارد؟ ۷- آیا مهارت‌آموز توانسته توضیح کاملی از مراحل ارزیابی در مشاورت‌گری تحصیلی (ارزیابی غیر مستقیم و ارزیابی مستقیم) ارائه دهد؟ ۸- آیا مهارت‌آموز توانسته خدمات مشاورتی پیشنهادشده/ ارائه‌شده در مدرسه را به طور کامل مورد نقد و ارزیابی قرار داده و از کاربست اثربخش آن به طور مستدل دفاع نماید؟

